

POSTOJNSKI
PREPIH

JULIJ / AVGUST 2017 76 LETNIK 11

OBCINA
POSTOJNA

Središče Postojne je po zaslugi festivala Poletje v Postojni tudi v vročih julijskih dneh živahno – zlasti ob poznih popoldnevih in večerih, ko se vrstijo prireditve za otroke in odrasle. Kako imenitno je najmlajšim, ko so lahko v večernih urah še zunaj in mamo ali očka, ki običajno prebirata pravljico za lahko noč, nadomesti poletno gledališče pod zvezdami. Bor, Matevž, Ana, Mila, Ivan in Marija tudi po predstavi Halo, Rdeča kapica še niso bili prav nič zaspani.

Poletni vrhunci

Poletje je resda čas zatišja, razen ko vžge kakšna nevihta. Vendar samo navzven. Veliko se namreč dogaja, tako po vaseh kot tudi v mestu. Zato bi pohvalil vse izvajalce in ustvarjalce vsebin vseh dogodkov, ki jih je ogromno tako v mestu, kot tudi po vaseh in krajih. Dogajanja je veliko, ravno tako pa za to zaslužnih posameznikov, organizacij, društev ... Saj bi jih naštel, vendar se kaj hitro lahko zgodi, da koga pozabim, kar pa vsekakor ni v redu. Vsak dogodek in vsako dogajanje ima namreč svoj enako pomemben prostor in smisel, ljudje pa jih radi obiskujemo.

Tako sem zelo zadovoljen, ker je odziv na poskusno selitev mesečnega sejma na Tržaško cesto zelo pozitiven. Seveda se pojavljajo tudi vprašanja in dileme, vendar jih bomo rešili. S pogovorom in kreativnim iskanjem najboljših možnih načinov sodelovanja. Takšen odličen primer sodelovanja je bil zagotovo tudi projekt Kje je prostor v Postojni, kjer je regijsko stičišče nevladnih organizacij Boreo skupaj z delovno skupino povežalo lastnike atraktivnih praznih lokalov na Tržaški cesti in zainteresirane uporabnike, ki so prostore začasno najeli pod netržnimi pogoji. Z izjemo enega so zdaj vsi ti prostori v najemu, kar je pravzaprav situacija, kjer zmagata oba. Ponudnik prostora, ki ga zdaj lahko oddaja, in tudi ponudnik blaga ali storitev, ki se je preizkusil na trgu in videl, da je njegovo delo lahko uspešno. Posledica pa je živa ulica, kjer se veliko dogaja.

Polni pa se tudi Podjetniški inkubator Perspektiva v Velikem Otoku, kjer skorajda ni več prostora. To dejstvo je še posebej razveseljivo, saj kaže na konkretno izboljšanje stanja podjetništva v naši občini in je potrditev vseh naših naporov, da bi občankam in občanom zagotovili ustrezne pogoje za boljše življenje.

Skupaj z vedno bolj polnimi prostori in vedno novimi vsebinami so tako bolj polna tudi naša življenja. In to je tisto, kar je najbolj pomembno. Da smo v dobri družbi, da si znamo prisluhniti in da zmoremo videti onkraj enega samega trenutka. Jutrišnji dan zato postane bolj svetel. Seveda se zavedamo, da nas čaka vroče in pestro poletje ter še veliko dela. Je pa poletje tudi čas, ko je potrebno nabrati moči za prihajajočo jesen in včasih malce odriniti obveznosti. Če ste torej že bili na dopustu, upam, da ste si napolnili baterije. Če pa še niste, vam iskreno želim čim več počitka, lepih izkušenj, dogodivščin in dogodkov, ki si jih sami izberete.

Čaka nas še najmanj mesec dni pestrega dogajanja na trgu. Spremljamo odlične predstave lokalnih, državnih in mednarodnih zasedb. Vsak lahko najde nekaj zase. Največje zadovoljstvo je, da lahko ljudem okoli sebe omogočiš vsaj nekaj trenutkov estetskih ali drugih čutnih dogodkov. Zato naj tudi zaključim, kot sem začel. Hvala vsem za pozitivno energijo, spodbudne besede in ustvarjalnost. Želim si, da bi bilo takšnih poletij čim več.

Predvsem pa želim vsem skupaj zdravja. Drugo bo že.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Prihodnost Počka

tu živimo:

Strmca

na obisku:

Janez Kanoni

Na naslovnici (od leve proti desni): Bor Čebokelj, Matevž Šadl, Ana Gogić, Mila Đaković, Ivan Čančar in Marija Perhaj; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, julij/avgust 2017, leto izdaje 11, številka 76 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna zasnova: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Tržaška ulica v izložbi

Umirala je desetletja, in njena oživitve se ne more zgoditi čez noč, kljub temu pa lahko v zadnjih letih opazimo določene pozitivne spremembe. V prazne lokale se sicer po polžje vrača življenje, a v nevladnih organizacijah se z različnimi akcijami in prireditvami trudijo opozoriti, da se na ulici dogaja marsikaj zanimivega.

Med prednostmi trgovin in lokalov v starem mestnem jedru izpostavimo dejstva, da so prostori in osebe bolj domači, stik s strankami bolj osebni in ne nazadnje trgovci dobro poznajo svoj posel, saj vedo, da si ne morejo privoščiti izgube strank. Dodana vrednost ulice je tudi njena zgodovinska kulisa: sodišče v družinski Vili Jurca iz leta 1910, Osnovna šola v stavbi iz leta 1900, pred njo kip Miroslava Vilharja – prvič postavljen leta 1906 v spremstvu štirisočglave množice, Knjižnica Bena Zupančiča – nekdanji fašistični dom, Casa del Fascio (temeljni kamen zanj je 19. septembra 1938 položil diktator Benito Mussolini, rojstna hiša znanega pisatelja Alojza Kraigherja, roza hiša na številki 34, ki je gostila avstrijskega modernističnega pisatelja Roberta Musila itd.

Prireditve regijskega stičišča nevladnih organizacij Boreo »Postoj na živi ulici« je lani na območju središča mesta okoli Titovega trga, Ljudske univerze, mestnega parka ter Tržaške ceste in parka Srednje gozdarske in lebarske šole Postojna zbrala 60 razstavljalcev in preko 1000 obiskovalcev. Nekdaj glavna komercialna ulica je polna neizkoriščenih priložnosti in praznih prostorov, so lani menili tudi snovalci projekta »Kje je prostor?«. V času lanskega festivala »Zmaj 'ma mlade« so ponudili v začasno rabo lokal na Tržaški ulici, kjer so svoje izdelke razstavili člani društva Lokalci. Zgodba ni bila muha enodnevnica, ampak živi naprej, saj se je društvo, ki povezuje petnajsterico lokalnih ustvarjalcev, s stalno prodajno razstavo v sodelovanju z Zavodom Znanje preselilo v galerijo TIC. Prostorske inštalacije projekta »Kje je prostor?« bodo tudi letos opozarjale na začasno alternativno rabo prostora. Parkirišče pred Manufakturo se je umaknilo »ozelenjeni dnevni sobi«, na trgu pred Knjižnico Bena Zupančiča pa je zrasla različica lanske vodne uspešnice »skupnostna plaža«.

S sprejeto celostno prometno strategijo občine naj bi v prihodnje trajnostno uredili tudi Tržaško cesto in s tem omogočili nadgradnjo obstoječe ponudbe z dodatnimi vsebinami. Kakšna bo njena prometna ureditev, bo znano po dokončni predstavitvi ukrepov, a kot ena od sprejemljivih rešitev se nakazuje umiritev prometa in ureditev parkirišč po sistemu ribje kosti

na eni strani ceste. To bo strokovna, in ne politična odločitev, pravijo na Občini Postojna, kjer pred morebitnimi spremembami napovedujejo ureditev nadomestnih parkirišč. Kakšna bo prihodnja podoba ulice, skrbi ne le stanovalce, ampak tudi lastnike lokalov.

V preteklem mesecu so tržni sejem poskusno preselili s parkirišča pred PTC Primorka na Tržaško cesto in v anketi med stanovalci Tržaške, obiskovalci, prodajalci in lastniki oziroma najemniki poslovnih lokalov zabeležili spodbuden odziv, pojasnjujejo na Občini. Popolna zapora ulice v času sejma vpliva na nekoliko slabši promet nekaterih trgovin in lokalov, kar med lastniki povzroča slabo voljo. Zato velja lokacijo sejma dobro premisliti oziroma nadgraditi zamisel, da bo prav za vse vpletene. Prav tako bi več simpatij požela bolj urejena zunanja podoba sedaj kramarskega sejma.

Glede na to, da so spremenjene potrošniške navade in porast nakupovalnih centrov tudi v Postojni povzročile zaton trgovske in drugih dejavnosti v središču mesta, naj bodo spremembe, ki vplivajo na bivanje in posel v jedru mesta, postopne in vključujoče. Obenem moramo priznati, da smo potrošniki razvajeni, saj ne želimo kar tako spremeniti svojih navad. Avtomobile zapeljemo tik pred trgovine, medtem ko je garažna hiša pred Tržaško ulico prazna.

Na Občini si želijo tudi več sodelovanja obstoječih ponudnikov, zato so zainteresirane podjetnike, trgovce, gostince in druge deležnike, ki delujejo v mestnem središču, povabili na delavnico o upravljanju mestnih središč. Žal je bil odziv izjemno slab. Upravljanje mestnih središč ponuja primer dobre prakse oživljanja mestnega jedra v Kopru. Iz sodelovanja z mestnimi trgovci, ki se je pričelo že leta 2011, se je razvil Zavod Koper Otok. Ta združuje danes preko 55 večinoma manjših trgovin in lokalov. Povezani koprski ponudniki v partnerstvu z Občino organizirajo posebne prireditve, izdajajo skupne brošure in izvajajo številne projekte z namenom oživitve starih mestnih ulic. Ravno povezovanje manjših ponudnikov ob podpori občinskih uprav ponuja možno rešitev, ki vodi k privabljanju več obiskovalcev in novih trgovin v mestna jedra.

Zakaj ne bi tega izkoristili in oblikovali skupno ponudbo tudi na Tržaški?

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: arhiv društva Lokalci.

Prihodnost Počka

Negativni vplivi vojaške dejavnosti puščajo na Počku škodljive posledice, potrjujejo izsledki okoljskega monitoringa. Uporaba okolju nevarnih snovi je izredno tvegana zaradi značilnosti kraškega terena - prepustnosti in podzemnih voda. 6. julija je ustavno sodišče obravnavalo zadnjo pravno možnost Občine v Sloveniji, da zaščiti Malne, pomemben vir pitne vode za občini Postojna in Pivka.

Končni cilj je zaprtje vadišča

Gre za zahtevo po oceni ustavnosti Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, Zakona o vodah in Uredbe o državnem prostorskem načrtu za Osrednje vadišče Slovenske vojske Postojna (OSVAD), ki jo je leta 2014 na sodišče naslovila Občina Postojna.

Država je namreč s sprejemom Državnega prostorskega načrta (DPN) za vadišče protiustavno posegla v pristojnosti Občine na področju vodovarstva, je razvidno iz strokovnega mnenja za ustavno presojo. Država je sprejela DPN, čeprav bi morala najprej sprejeti uredbo za vodovarstvene pasove vodnega zajetja Malni. Do zaključka redakcije Postojnskega prepriha sodišče še ni objavilo razsodbe, ki zna prelomno vplivati na vojaško dejavnost na Počku. **Na Občini pravijo, da bodo uporabili vsa pravna sredstva, tudi mednarodna, da bodo zaščitili interese občine in njenih prebivalcev.** Do jeseni bodo imenovali strokovno komisijo, ki bo proučila monitoring, saj v poročilu pogrešajo opredelitev pooblaščenih raziskovalcev, »na kakšnem območju živimo ter ali smo v nevarnosti«, je pojasnil **Robert Pavšič, zadolžen za odnose z javnostmi pri Občini Postojna.** Območje vadišča (OSVAD) je za Slovensko vojsko dolgoročno perspektivno in strateško pomemb-

no, saj je v Sloveniji edino tovrstno območje, kjer lahko vojska izvaja usposabljanje za potrebe obrambe države in izpolnjevanja zahtev zavezništva Nato. »Končni« cilj Občine Postojna je, da se vadišče v skladu z zahtevo prebivalcev na referendumu leta 2000 zapre, do takrat pa so njena pričakovanja, da se intenzivnost vaj zmanjšuje, na kratki rok se zahteva zmanjšanje hrupa,« je na tiskovni konferenci 4. julija povedal **Goran Blaško, vodja koordinacijske skupine Občine Postojna.**

Na osnovi dogovora o uskladitvi interesov glede porabe in upravljanja vojaške infrastrukture na območju Občine Postojna iz leta 2004 je ministrstvo za obrambo v letu 2016 izvedlo okoljski monitoring na OSVAD Postojna. Pooblaščen podjetje Erico iz Velenja je s podizvajalci ugotovilo onesnaženost tal s težkimi kovinami in z mineralnimi olji. »Tla so onesnažena predvsem na pehotnih streliščih, tako na Počku kot na Baču, predvsem s svincem in z bakrom, kjer so prekoračene kritične imisijske vrednosti,« večja je tudi obremenitev z mineralnimi olji, je 4. julija na predstavitvi rezultatov monitoringa povedala **vodja monitoringa Samar Petkovšek.** Pojasnimo, da je kritična imisijska vrednost gostota posamezne nevarne snovi v tleh, pri kateri zaradi škodljivih učinkov ali vplivov na človeka in okolje onesnažena tla niso primer-

na za pridelavo rastlin, namenjenih prehrani ljudi ali živali ter za zadrževanje ali filtriranje vode.

Število vaj in prisotnost se povečujeta

Lani je bilo na vadišču 21.168 oseb in 3803 motornih vozil. Izpeljali so 264 vojaških usposabljanj in 105 streljanj. Lani je bilo 204 delovnih dni na Počku, letos jih načrtujejo 250. »Število vaj in prisotnost se povečujeta, obenem pa se znižujeta intenzivnost vaj in uporaba bojnega streliva,« je povedal **državni sekretar Miloš Bizjak.** Onesnaženje naj bi bila posledica vojaške dejavnosti iz preteklosti, pravi in napove ukrepe. »Prvi ukrep je, da se čisti. Tam, kjer streljamo z bojno municijo, poskušamo vse izstrelke zbrati, jih odstraniti in reciklirati. Drugi ukrep je, da poskušamo streljati čim več s tako imenovano manevrsko municijo. To pomeni, da ni izstrelkov. Tretji ukrep je, da bomo skušali v čim večji meri uporabljati simulatorje in trenažerje. Imamo že dva sistema, sklenjene pogodbe še za dva simulatorja, za orožja, ki jih uporabljamo na Svarunu, in top 30 mm. To pomeni, da bi večino streljanja opravili v simulacijskih centrih in trenažerjih,« je pojasnil Bizjak. Kar zadeva zmanjševanje pronicanja mineralnih olj v tla, pa je ambicija ministrstva novo strelišče za oklepna vozila na Počku, namestitve lovilcev olj in ureditev ustreznih parkirišč, kjer je najbolj kritično za izpust olj. Bizjak je za letos napovedal tudi meritve hrupa. Deloma so impulzivni hrup že merili ob nedavnem streljanju s havbico 155 in ugotovili, da je ta presegel mejno vrednost tik ob strelišču, ne pa na stanovanjskem območju,

a končno sliko bo pokazala šele letošnja raziskava. V prihodnjem letu bodo na pobudo koordinacijske skupine izvedli tudi merjenje vsebnosti urana v tleh.

Prekoračene kritične imisijske vrednosti

Lanska merjenja so razkrila, da so bile z bakrom in s svincem kritične imisijske vrednosti (KIV) prekoračene kar za štirikrat na ozkem območju okrog strelišč. Na strelišču Bile je vsebnost svinca 2100 mg/kg tal, KIV pa znaša 530 mg/kg tal. Petkovškova je ocenila, da okoliški prebivalci za zaužitje težkih kovin prek kmetijskih pridelkov niso v nevarnosti, ker na vadišču ni kmetijskih površin. Kot je pojasnila **dr. Nives V. Kugonič iz Erica,** so na vadišču Poček povečane vsebnosti svinca, kadmija, bakra, kroma, niklja, mineralnih olj in mestoma cinka. Povečane vsebnosti kroma povezujejo z naravnimi lastnostmi tal. Povečane vsebnosti svinca in bakra so bile izmerjene na pehotnem strelišču Bile, kjer so prekoračile KIV (svinec), oziroma jo dosegale (baker v zgornji plasti). Primerjava med letoma 2005 in 2016 kaže, da so bile lani vsebnosti svinca in bakra nižje. Na večini lokacij, zlasti na območju tabornega prostora ter stez vadišč za terenska in oklepna vozila so povečane vsebnosti kadmija. Na vadišču za terenska in oklepna vozila so zaznali povečane vsebnosti mineralnih olj – statistično značilno večje v primerjavi z letom 2005. V letu 2005 je bila na treh lokacijah prekoračena KIV in na štirih lokacijah opozorilna imisijska vrednost. (OIV je gostota posamezne nevarne snovi v tleh, kar pomeni pri določenih vrstah rabe tal

Rezultate okoljskega monitoringa so na novinarski konferenci v Postojni predstavili: mag. Mojca Bole, dr. Nives Kugonič Vrbič, vodja monitoringa dr. Samar Al Sayegh Petkovšek, državni sekretar mag. Miloš Bizjak in vodja koordinacijske skupine Občine Postojna Goran Blaško.

Jeredovci – sedemnajsto presihajoče jezero (posnetek iz leta 2000), najbolj severno ležeče jezero v skupini Pivških presihajočih jezer, je v bližini vadišča Poček.

verjetnost škodljivih učinkov ali vplivov na zdravje človeka ali okolje.) V letu 2016 pa je bila KIV prekoračena na dveh lokacijah (pehotno strelišče) in OIV na dveh. Primerjava vsebnosti bakra med leti 2005 in 2016 kaže, da je v letu 2016 povprečna vsebnost bakra nekoliko večja na globini 0–5 cm in v spodnji plasti (5–20 cm) nekoliko nižja. Primerjava vsebnosti kadmija v tem obdobju kaže, da je v letu 2016 povprečna vsebnost kadmija v tleh nekoliko višja. Vsebnosti mineralnih olj so bile po lanskem merjenju večje na petih lokacijah. Na Ericu predlagajo, da se obstoječemu monitoringu doda večje število analiz mineralnih olj. »Ukrepi morajo biti v splošnem usmerjeni predvsem v nadzor in kontrolo svinčenih izstrelkov in njihovih delcev, v onemogočanje izpiranja svinca v podtalnico in okoliške površinske vode ter v periodično odstranjevanje svinca (in ostalih kovin) s strelišča in reciklažo. Še zlasti pomembna je uporaba različnih zadrževalnih naprav in tehnik za zadrževanje izstrelkov, kot so zemeljske bankine in nasipi, peščene tarče, jeklene tarče ter gumijaste lamelne in granulatne tarče. K preprečevanju nadaljnjega obremenjevanja tal pehotnih strelišč s težkimi kovinami lahko pomembno prispevata uporaba nesvinčenih krogel (npr. zrn iz jekla, kositra, zlitin volframa in železa) in dosledno odstranjevanje odpadnih tulcev z območja strelišč. Na območjih s povečanimi vsebnostmi mineralnih olj predlagamo kot ukrep redno vzdrževanje motornih vozil in preverjanje puščanja olj iz vozil. Na mestih, kjer se vojaška vozila na terenu zadržujejo oz. so parkirana, se teren primerno zaščiti z ureditvijo utrjenih površin, ki imajo vgrajene lovilce olj,« so zapisali izvajalci.

Kakšni so izsledki analize podzemne vode?

Prve analize ne kažejo onesnaženja. Kot je pojasnila **Mojca Bele iz Erica** je število do sedaj opravljenih analiz premajhno, da bi lahko naredili kakršenkoli zaključek o morebitnih

trendih. Pri do sedaj opravljenih analizah kakovosti vode in sedimentov v izvirih v vplivnem območju vojaškega vadišča Poček se je pokazalo, da so bile povečane koncentracije onesnažil zaznane predvsem v sedimentih, v vzorcih vode pa precej manj izrazito. Vsebnosti kovin v sedimentih izvira Malenšči-ce ne presegajo mejnih vrednosti, ki bi kazale na onesnaženje. V Kotličih pa to mejo presega kadmij. V obeh izvirih so sicer izmerili v primerjavi s sedimentom Cerknišči-ce in Stržena nekoliko povečane vsebnosti svinca, niklja, kadmija, cinka in kroma, samo v Malenšči-ce živega srebra in aluminija, samo v Kotličih pa arzena. Vendar je do sedaj opravljenih analiz

»Raziskovalci pravijo, da vojska letno proizvede toliko kemijskih snovi kot pet kemijskih tovarn skupaj!«

premal, da bi lahko naredili kakršenkoli zaključek o morebitnih trendih, pojasnjujejo v Ericu. Celotno raziskavo je vodil **Inštitut za ekološke raziskave Erico** v sodelovanju z **Biološkim inštitutom Jovana Hadžija**, **Inštitutom za raziskovanje Krasa**, **Gozdarskim inštitutom Slovenije** ter podjetjema **KOVA, d. o. o.** in **Aquarius, d. o. o. Ljubljana**. Z njo želijo ugotoviti vojaški vpliv na tla, vodo in posamezne habitate. Do leta 2019 načrtujejo še raziskovanje vode, usedlin, hrupa, gozdnih habitatov in dvoživk.

Zakaj je MORS čakal šest mesecev na objavo rezultatov?

Zaskrbljenost zaradi degradacije okolja je v **poslanskem vprašanju Erike Deklevo ministrici za obrambo Andreji Katič** segla vse do Državnega zbora. »Zakaj smo potrebovali pol leta? Zanima me, ali nameravate morda spoštovati referendumsko voljo ljudi in to vadišče premestiti ali ga celo ukiniti, če boste čez nekaj časa ugotovili, da niste bili uspešni z ukrepi,« je ministrico povprašala poslanka SMC. »Slovenska vojska se bo trudila, da deluje na tem območju s

čim manjšimi vplivi. Gre za osnovno vadišče Slovenske vojske, druge takšne lokacije nimamo. Veste, da je zadeva tudi pred Ustavnim sodiščem in čakamo na rezultat tega, potem pa bomo videli tudi, kako bo v prihodnje. Brez tega vadišča Slovenska vojska težko izvaja svoje dejavnosti in tega se kot vlada v celoti tudi zavedamo,« je odgovorila ministrica. Tudi glede na spornost dejstva, »da tisti, ki onesnažuje, izvaja tudi nadzor nad samim seboj«, je Erika Dekleva izpostavila vprašanje, »zakaj monitoringa ne izvaja neodvisna ustanova, saj bi bili rezultati takšnih meritev precej bolj verodostojni«. Ministrica je v odgovoru med drugim povedala, da so »javno naročilo

izpeljali skupaj s predstavniki Občine v izogib kakršnimkoli dvomom o neodvisnosti institucije. In za nas je to neodvisna institucija. Ministrstvo za obrambo ni nikoli in tudi ne bo nikoli posegalo v to, kaj izvajalci delajo na terenu.«

Škodljivi učinki onesnaževal

Dr. Metoda Dodič - Fikfak, predstojnica Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, sicer doma iz Postojne, opozarja na škodljive učinke onesnaževal. Hrup je nevaren, ker se telo nanj odzove

s stresom. Težke kovine se nalagajo v telesu. Ko je človek v telesnem oziroma psihičnem stresu, se te sprostijo v kri. Svinec je nevaren, ker zmanjšuje inteligenčno funkcijo, povzroča slabokrvnost, zaprtost in neplodnost pri moških. Baker povzroča odpoved ledvic, alergije, raka na pljučih in zgornjih dihalih. Kadmij se nabira v ledvicah in jetrih, poglavitnih prečiščevalnih organih. Krom 6 je izredno karcinogen. Policiklični aromatski ogljikovodiki ob dolgoročni izpostavljenosti povzročajo levkemijo. Mineralna olja so rakotvorna, povzročajo raka na dojkah pri ženskah ter raka prostate pri moških. Fikfakova pojasnjuje, da so tudi nizke koncentracije kovin ali organskih topil potencialno nevarne, saj je težko oceniti, kako na zdravje vplivajo kombinacije posameznih onesnažil. Normativi so namreč določeni za posamezne sestavine, ne za kombinacije teh. »Kako te snovi med seboj delujejo v človekovem telesu? V to se nihče ni spuščal!« je opozorila, zato bi morali upoštevati previdnostni princip. »Trdno verjamem, da bo čez 20 let znanja o tem, kako vse te snovi skupaj delujejo v majhnih dozah, ogromno,« normative postavlja namreč politika, stroka le toliko, kolikor ima v danem trenutku znanja o tem, je pojasnila.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografije: Špela Habič, Tomaž Penko in Borut Podgoršek (MORS).

Koliko let bo narava še kljubovala negativnim vplivom vojaških vaj na vadišču Poček?

Ali vas moti bližina vadišča Poček?

Izidor Tominec, Hrenovice: Vsekakor je moj pogled na dogajanje na poligonu Poček drugačen, kot ga imajo lahko prebivalci sosednjih vasi, saj vse to doživljam s cca. 20 km oddaljenosti. Poček vidim kot nujno zlo. Na tem območju naše občine je že več desetletij problem s hrupom letal in z grmenjem ob streljanih podnevi in ponoči. Prva dolžnost države je, da usposobi slovenskega vojaka tako, da mu lahko zaupa kompetence, ki jih bo uporabil za obrambo vseh nas, ko bo potrebno. To pa lahko doseže ne samo z leporečjem, ampak s trdim delom tudi ob srečevanju z drugimi vojniki skupnega zavezništva, kar mu ravno ta poligon omogoča. Dobro vem, kaj sem doživljal pred 40 leti. Mir je v teh časih lahko »hitro pokvarljiva dobrina«, za kar ni popravilnih izpitov. Vse to pa terja veliko potrpljenja bližnjih vasi, ki jim je treba primerno določiti odškodnino v raznih oblikah kot tudi skrb in sodelovanje agencij, ki so v pravnem redu namenjene za zdravje in varno bivanje z institucijami slovenske vojske. Glede na dogodke in problematiko se težko najdejo ustrezne rešitve, ker so marsikateri uporabni zakoni »luknjasti« kot dober sir mojega bližnjega sosedu.

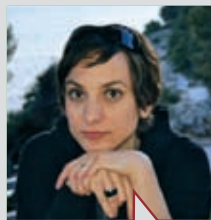

Milan Širca, Rakitnik: Nisem a priori proti vadišču Poček, saj se zavedam, da je že dolga leta tu, da so nekateri domačini pred desetletji svoja zemljišča prodali takratni državi oz. jugoslovanski armadi in da vsaka država potrebuje vojaško vadišče. Dejstvo je, da je vadišče tu in bo, dokler ne bo druge rešitve. Mislim pa, da bi morala vojska ravnati bolj disciplinirano ter bolj odgovorno do naše skupnosti in do narave. Vojaške aktivnosti bi morali voditi tako, da bi minimizirali škodljive vplive in prebivalcem najbolj moteče dejavnike. V mislih imam predvsem detonacije v poznih večernih oziroma nočnih urah pa prelete letal, ki ne pustijo spati ne otrok ne starejših. Lokalna skupnost mora dobiti tudi ustrezno odškodnino. Osebnostno menim, da bi poligon moral služiti le slovenski vojski in ne kot vadišče za vojake drugih držav. Tudi zaščita nevarnega območja je ponekod precej amaterska. Pred časom sem pisal na ministrstvo za obrambo zaradi kupov plastičnih ovojev nabojev, ki jih vojaki ne počistijo

za seboj. Na to mojo pritožbo so se odgovorni takoj odzvali, tako da smo skupaj pogledali onesnažene predele, ki so jih nato očistili. Vendar pa sem bil takrat v zadregi, ko so mi na tem predelu predočili kar nekaj divjih odlagalšč odpadkov, ki jih povzročijo domačini. Kljub temu mislim, da mora biti vojska zgled za red, disciplino in odnos do narave, še zlasti na občutljivem kraškem področju.

Boštjan Milharčič, Žeje: Naša vas je najbolj izpostavljena, ker je najbližje vadišču Poček. Že predolgo nas motijo velik hrup, eksplozije, pokanje, detonacije, vozila skozi vas. Posledice vsega tega pa so tudi razpoke na fasadah hiš in na vodnjaku. Hrupa se bojijo otroci in živali, poleg vsega tudi nizkega preletavanja avionov nad vasjo. Letos so vaje izvajala reaktivna letala, ki so raketirala cilje. Vojaške vaje nam z zaporami cest onemogočajo dostop do parcel in gozda, še pogosteje, odkar se tu usposablja tuja vojska. Od odškodnine, ki je bila namenjena Občini, Žejci doslej nismo dobili še ničesar. Glede na raziskave neodvisnih institucij iz strokovnih virov lahko potrdim, da imamo v vasi zelo onesnaženo vodo. Problem je tudi kemično strelivo in posledično onesnaženost zemlje. Na referendumu leta 2010 se naše mnenje ni upoštevalo. Apeliramo, da bi pristojne institucije začele čimprej reševati to problematiko, saj gre za naše skupno dobro in prihodnost čistega okolja in vode. Če vojaški poligon tu ostaja, potem bi lahko imeli od njega tudi kaj pozitivnega. Načrtuje se avtocesta med Žejami in Prestrankom, kar pomeni za to območje še dodatno obremenitev s hrupom.

Urša Zgožen, Stara vas: V Stari vasi še ne prebivamo ravno dolgo, zato o vadišču Poček nimam izoblikovanega konkretnega mnenja. Edino, kar mene in mojo družino trenutno moti, so vaje, ki se vlečejo pozno v noč, včasih do 22. ali 23. ure. Skrbijo me tudi izsledki zadnje raziskave o vplivu vadišča na pitno vodo in kvaliteto zemlje. Živimo na kraškem območju, kjer po mojem mnenju takšne dejavnosti ne bi smeli izvajati zaradi prevelike obremenitve okolja. Informacij o tem, ali imamo občani kakšno, denimo finančno korist od tega vadišča, pa še nisem nikjer zasledila. Ne glede na to menim, da nikakršna protitež ne bi odtehtala slabega vpliva vadišča na okolje, v katerem živimo.

Počitnice za vse okuse in vsak žep

Otroci iz Občine Postojna si tudi doma lahko privoščijo zanimive, zabavne, pa tudi poučne počitnice. Mnoge organizacije so tudi tokrat poskrbele za pisan nabor raznovrstnih dejavnosti. Nekaj se jih je zvrstilo kmalu po zaključku pouka, posamezne pa se nadaljujejo skozi celo poletje.

V Postojni sta se v zadnjem junijskem in prvem tednu julija zvrstila tradicionalna **košarkarska tabora** v organizaciji **Športne zveze Postojna**. Najprej se je pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije že na 41. taboru (že 21-ič v Postojni) zbralo 220 fantov iz cele Slovenije, starih od 13 do 17 let. Zamenjalo jih je enako število košarkaric, rojenih med letoma 2000 in 2004, iz kar 37 držav. Vsako državo so zastopale dve igralki, trenerka in sodnica. To je bil mednarodni tabor, ki ga je Športna zveza že 11. leto pripravila skupaj s FIBA Evropa. Vsi udeleženci so tudi letos bivali v Dijaškem domu SGLŠ Postojna. Na Športni zvezi poudarjajo, da so taka srečanja priložnost za športni in osebnostni

razvoj, pa tudi druženje mladih športnikov iz vse Evrope.

Športna zveza Postojna vsako leto poskrbi tudi za pester in razgibane počitnice; letos potekajo pod nazivom Šport za vse. Na kopanje so v prvih dveh počitniških tednih odpeljali 90 otrok; dvakrat so morali zaradi dežja kopalni izlet odpovedati, enkrat so se namesto v Žusterno odpeljali na bazen v Ajdovščini. Otroci so imeli priložnost učenja in nadgradnje znanja plavanja s strokovno usposobljenimi vaditelji.

Tudi program **v Športnem parku** poteka pod mentorstvom usposobljenih učiteljev. Aktivnosti so prilagojene željam otrok, med drugim so na voljo lokostrelstvo, kegljanje, strelstvo, košarka in nogomet, organizirali so tudi šolo tenisa. Vse dejavnosti so namenjene otrokom od 7. do 15. leta starosti. Športna zveza Postojna jim bo tik pred začetkom šole ponudila še en počitniški sklop športa. Razen prispevka za prevoz na morje so vse aktivnosti brezplačne, sofinancirata jih Občina Postojna in Fundacija za šport.

Notranjski muzej Postojna je med 3. in 7. julijem otroke vabil na kul(turne) počitnice na Zelenem krasu, kjer so spoznavali jame in ostale kraške pojave, živali iz presihajočih jezer ter se na zabaven način učili o drugih posebnostih našega domačega okolja. V tednu počitniškega druženja so otroci spoznali tudi 5 partnerskih muzejev in parkov.

Društvo Bakla je tudi letos pripravilo Oratorij z obilico petja, iger, veselja, delavnic in molitev. Med 26. in 30. junijem se je ob in v postojnskem župnišču vsakodnevno zbiralo okoli 130 otrok med 5. in 10. letom starosti, ki jih je vodilo 35 energije polnih animatorjev pod vodstvom Teje Čeč.

Počitniške dejavnosti v Centru za otroke in mladostnike so v prvem sklopu potekale sredi julija, konec avgusta bodo palet pestrega počitniškega dogajanja na delavnicah ter ob igrah in športnih aktivnostih ponovili. Odpravili se bodo tudi na zanimiv in poučen izlet.

Brezplačne počitnice za otroke od 6. do 12. leta so letos že šestič zapored pripravili **v Mladinskem centru Postojna**. Tudi tokrat bodo otroci v dveh avgustovskih tednih spoznavali osnove tujih jezikov in se ob vodstvu mentorjev sprehajali med preteklostjo in sedanostjo.

Zadnji počitniški teden bodo otrokom popestrili tudi **v Parku Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna**, kjer bodo »pirati in Indijanci« iskali skriti zaklad, izdelovali piratske pripomočke, loke, frače in indijanske perjanice, postavljali šotor in se kratkočasili z različnimi indijanskimi igrami, pa tudi z branjem pod krošnjami.

Zaključena 23. seja občinskega sveta

27. junija so se na nadaljevanju 23. seje zbrali postojnski občinski svetniki in s predstavitvijo pobud sejo uspešno zaključili. Prejšnji sklic seje je **župan Igor Marentič** prekinil zaradi obstrukcije opozicijskih svetnikov. Ob tem še pojasnimo, da svetniki 21. junija Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Postojna niso sprejeli, kot smo pomotoma zapisali.

Alenka Furlan Čadež

Prometne informacije

Na primorski avtocesti med počivališčem **Ravbarkomanda in priključkom Unec** v smeri Ljubljane poteka promet zaradi del po dveh zoženih pasovih. **Na viaduktu Ravbarkomanda** v smeri Kopa bo do 18. novembra zaradi del zaprta polovica avtoceste; promet poteka dvosmerno po drugi polovici. Zaradi razširitve podvoza pri Ravbarkomandi je predvidoma **do 31. avgusta zaprta regionalna cesta Ravbarkomanda–Unec**. Vozniki, ki ne bodo uporabili avtoceste, se bodo morali iz Postojne na Unec ali obratno zapeljati čez Planino.

Alenka Furlan Čadež

Maturanti odlični na obeh postojnskih srednjih šolah

Šolsko leto 2016/17 zaključujejo tudi na Srednji šoli Postojna, kjer so izjemno zadovoljni z uspehom in dosežki dijakov na različnih področjih, matura pa je tokrat pokazala nadpovprečno znanje dijakov tako na poklicni kot splošni maturi. Še posebej ponosni so na pet zlatih maturantov in dijaka, ki je dosegel vse možne točke na izpitu iz slovenskega jezika. Z rezultati poklicne mature pa se lahko pohvalijo tudi na Srednji gozdarski in lesarski šoli (SGLŠ) Postojna, kjer so dijaki dosegli najboljše maturitetne rezultate doslej.

Na SŠ Postojna so podelili tudi več **priznanj Mladi upi**. Letos so v kategoriji od 1. do 3. letnika v Postojni nagradili pet dijakov, v Ilirski Bistrici pa dva. Za dosežke na različnih področjih je priznanja Mladi upi dobilo še 17 dijakov. Še posebej ponosni so na **Ivano Hreščak**, evropsko prvakinjo v pospešenem šahu in Naj prostovoljca **Gašperja Leskovca**. 15 dijakov šole si je z odličnim uspehom prislužilo priznanje »Zlata petica«. Sicer so v minulih mesecih na šoli največ energije vložili v Izobraževalni center sodobnih tehnologij.

Od 62 gimnazijcev SŠ Postojna, ki so maturo letos opravljali prvič, je bilo uspešnih 60. Uspeh presega slovensko povprečje, ki znaša 93,45 odstotka. Zlata maturantka je z vsemi 30 točkami postala **Vita Stražišar**, dvema dijakoma sta do tega naziva zmanjkali le točka oziroma dve. Izpit iz enega predmeta je na **splošni maturi** uspešno pisalo tudi pet dijakov strokovnih šol.

Poklicno maturo je v spomladanskem roku opravljalo 77 dijakov strojnega, ekonomskega in računalniškega programa. Uspešnih je bilo kar 73 dijakov, kar pomeni 94,8 odstotka. **Ravnateljica Helena Posega Dolenc** je posebej izposta-

vila dijake Srednje strojne šole, ki so vsi uspešno opravili maturo.

Z nazivom zlati maturant se ponašajo štirje dijaki in dijakinje. Diamantna maturantka, ki je dosegla vseh 23 točk, je postala ekonomska tehničarka **Angie Logar**, ostali trije so si prislužili točko manj. To so tehnik računalništva **Urban Lipovž**, strojni tehnik **Klemen Plahuta** in ekonomska tehničarka **Nataša Gregorec**. Dolenčeva je pohvalila tudi dijaka srednje strojne šole **Miho Lazarja**, ki je pri slovenščini (poleg omenjene zlate maturantke Angie Logar) dosegel vseh možnih osem točk, na celotni poklicni maturi pa 19 točk.

Na izjemne maturitetne rezultate svojih dijakov pa so ponosni tudi na **SGLŠ**. »Poklicno maturo je opravljalo 56 dijakov, 52 jih je bilo uspešnih. Letos se lahko pohvalimo s tremi zlatimi maturanti – **Špela Mavrič** in **Kaja Škrab** v programu zdravstvena nega, **Bine Rovtar** v programu gozdarski tehnik. Imamo pa kar 20 maturantov, ki so dosegli 20 oziroma 21 točk,« je povedala **pomočnica ravnateljice Marjeta Urbas Hribernik**.

Mateja Jordan

“Moja izbira za varnost družine!”

- ✓ članstvo
- ✓ zavarovanja
- ✓ servis
- ✓ optika
- ✓ vulkanizerstvo

ZA ČLANE BREZPLAČEN SERVISNI PREGLED VOZILA
več na amzs.si

AMZS

AMZS Postojna
T: 05 7201 000

amzs.si
f amzs.si

Košnjo po staremu so predstavili kosci iz Bukovja, Postojne in od drugod ter grabljice iz društva Pudgura.

V »Pudguri« gojijo tradicijo

Društvo Kašča iz Predjame je prav na prvi julijski dan radovednim obiskovalcem letos že četrtič predstavilo košnjo, kot je potekala včasih, poleg te pa tudi tradicionalne jedi, ki so koscem teknile po napornem delu. Dogodek je spremljal tudi tradicionalno obarvan kulturni program. Dolgo tradicijo ima tudi pohod iz Predjame na Triglav, na katerega so se nekateri člani društva odpravili v juniju že desetič.

Posebno vzdušje **ob prikazu košnje** vedno pričarajo Kergelci izpod Ahca na Snežniku. Ti so letos v Podguri gostovali že tretjič. »Glasba in pesem sta od nekdaj spremljali to pomembno opravilo, tako kot malica, ki so si jo kosci pošteno prislužili,« je poudaril **predsednik Društva Kašča Bernard Lampe**. Na prireditvi, ki so jo na srečo uspeli izpeljati brez

dežja, so sodelovali kosci iz Bukovja, Postojne in od drugod, pomagale pa so jim grabljice iz društva Pudgura. Pridne članice društva Kašča so tokrat skuhale ješprenj s klobaso in nepogrešljive žgance, kosce in goste pa so pogostile tudi s skutinim zavitkom. Sodelovali so tudi **otroci iz OŠ Antona Globočnika iz Bukovja**. Kosce so obdarili s šopki travniškega cvetja in sodelovali tudi pri spravi. Tokrat je bilo tudi obiskovalcev več kot prejšnja leta; organizatorji so bili zadovoljni predvsem z obiskom domačinov. Prireditve so si z zanimanjem ogledali tudi turisti in poskusili žgance z ocvirki.

V okviru društva Kašča pa delujejo tudi **Erazmovi potepuhi**. Ti so se 22. junija že desetič odpravili **izpred Predjamskega gradu na Triglav**. Najmlajši udeleženec ima devet, najstarejša udeleženka pa 67 let.

Posebnost tega pohoda je, da pohodniki pot premagujejo peš od začetka do konca. »Iz Predjame smo se odpravili do »stare pošte« skozi gozd, do Idrijskega Loga, od koder smo se spustili do Idrijce in naprej do Idrije, kjer smo si ob tej priložnosti kraj tudi ogledali. Pot smo nadaljevali ob levem bregu Idrijce do Želina, Cerknega in Novakov, kjer se je pot prvega dne zaključila,« pripoveduje Lampe. Ta del poti, ki šteje kar 56 kilometrov, je tudi najbolj naporna etapa poti na Triglav. Drugi dan so se pohodniki odpravili do Petrovega brda in se vzpeli na Koblo iz Bohinjske Bistrice, kjer so tudi prenočili. Tam se je petnajstim pridružil še osem pohodnikov.

Tretji dan pa jih je pot vodila do planine Blato ter naprej do Vodnikovega doma in Planike. Še isti dan so dosegli vrh Triglava. Pot nazaj je bila bolj enostavna, saj jih je na Pokljuki pričakal avtobus in jih odpeljal do Belskega. »Tam pa smo deseti pohod Erazmovih potepuhov proslavili v prijetni družbi,« je še povedal Lampe, ki je naš najvišji vrh sicer osvojil že 108-krat.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Milan Simčič.

Kresovanje na Prestranku predvsem v znamenju druženja

V britanskem Stonehangu menda slavi solsticij vsako leto na tisoče obiskovalcev. V Prestranku se jih v petek, 23. junija, na tradicionalnem, že štirinajstem kresovanju ni zbralo toliko, ni bilo pa zato nič manj zanimivo, živahno, družabno in predvsem zabavno. Organizacijske niti kresovanja so bile letos v rokah članov Kulturno-športnega društva Ivana Vadnala. Prireditve, ki je s pestrim programom pritegnila vse generacije Prestrančanov, njihovih prijateljev in okoličanov, so izpeljali s pomočjo krajevne skupnosti, osnovne šole in mnogih lokalnih podjetnikov, potekala pa je pod pokroviteljstvom Občine Postojna.

Zares bogat program se je odvijal na več prizoriščih, na igriščih ter na zelenih in asfaltnih površinah pri osnovni šoli. Čeprav to noč kresa predvsem iz varnostnih razlogov niso prižgali, pa je bilo na različnih prizoriščih zelo živahno že v popoldanskih urah. Na svoj račun so najprej prišli športni navdušenci. »Spopadlo« se je šest vaških ekip nogometašev, tudi ekipi sosednjih krajevnih skupnosti, Orehka in Slavine; najbolje so se odrezali domačini, ekipa prestranskih »Mulcev«. Živahno je bilo tudi pod košem, kjer so tekmovali ekipe trojčk. Predvsem najmlajši so se razveseli obiska **konjenikov iz Konjeniškega kluba Postojna**, saj so se z njihovo pomočjo lahko preizkusili tudi v jahanju. Za dodatno »miganje« so s postavitvijo kolesarskega poligona za otroke in z zabavno igro »fillhole«, v kateri so morali udeleženci z napolnjenimi vrečami zadeti čim več lukenj, poskrbeli člani društva Cici poskok.

Nič manj zanimivo in napeto pa ni bilo niti med tekmovalci v plečkanju. Razgibano in aktivno popoldne so na Prestranku sklenili z zabavo ob živi glasbi z ansamblom **Narcis, Amaterji in Strel**; glasbenim prijateljem se je pridružil še harmonikaš **Erik Šavron iz Gračišča**, ki se je le dober teden kasneje odlično odrezal na tekmovanju v diatonični harmoniki na Furmanskem prazniku v Postojni. Vsem skupaj je po aktivnem popoldnevu, ki so ga dodatno 'začinile' še visoke temperature, teknil slasten, v šolski kuhinji pripravljen pasulj.

Kresna noč naj bi imela po ljudskem verovanju posebno moč, še pomembnejša pa je, »da je pri organizaciji in izvedbi prireditve sodelovalo res veliko posameznikov vseh starosti, da so ustrezno poskrbeli za varnost in prizorišča po končani prireditvi tudi pospravili, predvsem pa, da je vsak izmed obiskovalcev s svojo prisotnostjo potrdil smisel

Spretni mladi kolesarji so dokazali, da obvladajo svoja kolesa.

prireditve. S kresovanjem smo 'zajadrali' v poletje, šolarji pa sproščeno v počitniške dni,« je o pomenu prireditve, ki obiskovalce združuje in razveseljuje, dejala **predsednica Krajevne skupnosti Prestranek Magda Jakin Černe**. Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Miro Černe.

VABILO

... čez dolgih 37 let, se bomo vid'li spet ...

Generacija 1965 (in 1966), ki je osnovnošolsko izobraževanje na OŠ Postojna zaključila v šolskem letu 1979/80, se bo po 37 letih srečala v gostišču Ob kaminu v Postojni, v soboto, 23.9. ob 16. uri.

Informacije in prijave na e-naslovih:
sabrina.mulec@gmail.com
pia.de.paulis.debevec@guest.arnes.si
damijana.repe@guest.arnes.si

Prispevek za pijačo in jedačo - 20 evrov. Prosimo, če o dogodku obvestite vse nekdanje sošolce, s katerimi ste ostali v stikih.

Nagrajenci z županom Igorjem Marentičem.

Prva julijska nedelja spet v znamenju furmanov

Prva julijska nedelja je v Postojno spet privabila mnoge »furmane«. Ob celotni poti, ki so jo začeli na parkirišču pred TIC-em pri Mercatorju, so jih ob Tržaški cesti, v centru mesta in predvsem na prireditvenem prostoru v parku pri Postojnski jami prijazno pozdravljali številni domačini in tuji.

Čeprav napoved ni bila najobetavnejša, je šlo vreme prirediteljem tokrat na roko. Furmanski praznik, »osrednji kulturno-etnološki dogodek na Postojnskem, ki je z leti postal vseslovenski«, je v sodelovanju z **Občino Postojna** in s **Postojnsko jamo, d. d.**, tradicionalnim pokroviteljem prireditve, ter s postojnsko enoto Zavarovalnice Triglav in z mnogimi drugimi že šestindvajsetič uspešno organiziralo **Turistično društvo Postojna**.

Furmanski praznik že tradicionalno ponuja bogato celodnevno dogajanje in letos ni bilo nič drugače. Kot smo lahko prebrali v priložnostnem letaku, ki ga izdaja društvo, poskuša ta dolgoletna postojnska »turistična prireditev prikazati bo-

gato dediščino tovorniških in prevoznih (furmanskih) dejavnosti, saj je bila prav Postojna pomembna postojanka in kraj, kjer so se zbirali in ustavljali furmani ter s tem s oblikovali njeno komunikacijsko podobo«. Že v dopoldanskih urah so svoje izdelke na ogled postavili številni obrtniki; nekateri, na primer kovač ali žganjar, pa so svojo dejavnost, nekoč tesno povezano s furmanstvom, tudi demonstrirali. Najboljši »kuharji« lovskih družin (LD) s Krasa, Brkinov in Notranjske so se pomerili v pripravi lovskega golaža; po mnenju komisije najboljše pripravijo člani LD Bukovje, Predatorji Črnojamski in lovci LD Vojkovo Podnanos. V dopoldanski sklop dogajanja je sodilo tudi tekmovanje v diatonični harmoni-

ki za pokal Postojnske jame v sodelovanju s KUD Musica Proteus. Strokovno komisijo je v absolutni konkurenci letos najbolj prepričala Tjaša Lesjak iz Černove, v kategoriji od 12 do 18 let je bil najboljši Žiga Hriberšek iz Šmartnega ob Paki, nad 18 let Erik Šavron iz Gračišča, za najboljšo ljudsko izvedbo pa si je nagrado priigral Žiga Mozetič iz Renč. Svoje odlično ohranjene in še boljše vzdrževane jeklene konjičke so na ogled postavili ponosni lastniki starodobnikov, v enournem programu dresure so nasto-

ni Gasilskega društva Studeno in PGD Žalna pri Grosuplju, Stojan Štok iz Štorij z zapravljiščkom in še nekateri. Z najbolj izvirno vsebino – zgodbama o prevozu ranjenca iz Škocjanskih jam na vlak v Divačo in s prevozom neveste z balo in podokničarji – so si prvo nagrado (po mnenju žirije) razdelili furmani iz Merč in Vipavske doline. Tretjo nagrado so podelili konjenikom iz Naklega; ti so se v zahvalo za dragoceno vodo, ki je pritekla iz lese-nih vodovodnih cevi, odpravili na romanje na Brezje.

Prvonagrajena ekipa članov Razvojnega društva Merišče iz Merč.

pili člani Konjeniškega kluba Štjak, Zavod Castor Ranč pa je predstavil hipoterapijo in terapijo s pomočjo konja.

Sprevod furmanskih voz s predstavitvijo vseh in z izborom najizvirnejšega pa je tudi letos pomenil vrhunec prireditve. Postojnski godbi 1808 in mažoretkam Kulturnega društva Franc Žiberna iz Povirja so sledili vozovi Razvojnega društva Merišče iz Merč, Konjeniškega društva Sveti Štefan iz Vipavske doline, Konjeniškega društva Naklo, gasilski brizgal-

Prireditev je povezoval Janez Dolinar, obiskovalcem so se v kulturnem delu programa predstavili člani Vokalne skupine Planta iz Vipave in Društva ljubiteljev gradu Snežnik, nagovoril jih je Anton Frbežar-Toni iz Loške doline, dogajanja poln dan, ki so ga ob pokanju bičev uvedli zvoki narodnih in furmanski viž na harmoniki, pa so v večernih urah z nastopom zaokrožili še Manca Špik, Isaak Palma in Hišni ansambel Avsenik.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografiji: Srečko Šajn.

Kresna noč na Soviču

Zaradi prireditve, ki je nanizala pestro in poučno dogajanje, sta čar polnetnega solsticija, 21. junija, in skrivnost kresne noči tokrat prvič zaživela na Soviču. Niti temna prežeča nevihta, ki je s švigajočimi strelami in grmenjem prihajala v neposredno bližino Soviča, ni zmotila obiskovalcev. Verjetno so jo pregnali s šamanskimi bobni in še s kakšno čarovnijo.

Bistvo prireditve, ki so jo organizirali **Zavod Znanje Postojna**, **Kulturni dom Postojna** in **Notranjski muzej Postojna** s sodelujočimi organizacijami in posamezniki, je bila želja, da se odvija v naravnem okolju in približa izročilo starih običajev in verovanj. Naši predniki so namreč kresove netili na vrhovih hribov, čim bliže nebu, nato so okoli ognja plesali in peli. Verjeli so, da ogenj na kresno noč pomaga soncu ohraniti in okrepiti njegovo moč.

Začelo se je na trgu, kjer so veliki in mali obiskovalci lahko izdelali mavrične lanterne, si ogledali otroško igro in prisluhnili pevskemu zboru Kresničke. Na poti navkreber je obiskovalce najprej pozdravila razstava keramičnih izdelkov **Društva likovnih ustvarjalcev Postojna**. To sodeluje tudi v ustvarjalni skupini **Varuhi gozda** v okviru **študijskega krožka Athena Postojna**. V nadaljevanju poti so na različnih prizoriščih najprej prisluhnili Anini predstavitvi divje hrane in zelišč, se nato zbrali ob kresnem ognju, slišali Tamarine šamanske bobne, didžeridu in gonge, pri-

Obiskovalci so prisluhnili tudi predavanju etnologa Tomaža Simetingerja o pomenu kresne noči.

sluhnili predavanju etnologa **Tomaža Simetingerja** o pomenu kresne noči in z biologom **Slavkom Polakom** opazovali nočne metulje. Obiskovalci vseh generacij so bili nad ustvarjalnim in poučnim večerom, na katerem seveda ni manjkalo čarobnega vzdušja in novih doživetij, navdušeni.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv Notranjskega muzeja Postojna.

Strmca

Strmca, strnjeno gručasto naselje, leži ob vznožjih dolomitskega 1005 m visokega Lipovca in 937 m visokega prišiljenega Petričevega hriba. Pobočje nad vasjo prehaja v obsežne gozdove kraške planote Hrušice, polje okrog naselja pod cesto Studeno–Planina preide v močno zakraselo, kamnito in vrtačasto površje gozda Bukovca. Pol kilometra od vasi se od glavne ceste odcepita še cesti proti Mačkovcu in cesta mimo Planinske gore, najbližja pot do Grčarevca in Logaškega podolja. Nekdanja rimska cesta je bila osnova za traso do Planine, medtem ko se je južneje, pri Bukovju odcepila severna različica rimske ceste proti Hrušici.

Časi furmanov

Za časa furmanstva je bila to glavna prometna povezava Trsta in osrednjega slovenskega ozemlja. Jamborna cesta, na določenih odsekih še stara rimska cesta, je potekala od sedanje Planine po grabnu (kjer je še vidna stara trasa) do Strmce in naprej, 500 m južneje od vasi v dokaj ravni smeri proti Studenem. V knjigi Po jamborni cesti lahko preberemo, da so se na prelomu prejšnjega stoletja ukvarjale s furmanstvom v Strmci tri družine in da je šlo po tej cesti tedensko po 72 težkih vpreg, povečini natovorjenih z lesom. Prodaja lesa je bila v tedanjih časih osnovni vir preživljanja. Proizvodnja oglja je bila težaško delo; večinoma so se ga oprijeli delavci iz sosednjih krajev, ki so iskali zaslužek. Oglje je predstavljalo ceneno, a prepotrebno gospodarsko gorivo.

Za žejne in lačne furmane sta bili v vasi svojčas dve gostilni – tista »Pri Želetu« je bila vedno na dobrem glasu, pozneje so se radi ustavljali »Pri Jenčku«. Ponudba hrane za tiste čase ni bila pretirana, najbolj znana jed je bila »telerflajš« – goveja juha z mesom in s kruhom. Med poljščinami sta v tistem obdobju prevladovala lan in konoplja – slednja ne zaradi preje, ampak so zrnje prodajali kot ptičjo hrano v Trst. Veliko je bilo kontrabantarstva, saj jih je bližnja meja med Italijo in Jugoslavijo kar sama silila v to zakonsko sporno delovanje. Največji zaslužek je prinašalo tihotapljenje konj, še najbolj po preizkušeni metodi, da so prevzeli z ene strani meje manjšo »furo« z dvojno vprego, domov pa so se čez mejo vrnili brez para konj. Italijanski

mejni financarji so bili znani kot lažje podkupljivi pohlepneži. Po pripovedovanju je na primer Franc Simšič iz Strmce z zaslužkom od konjskega kontrabanta zgradil novo hišo.

Ivan Jenček – Severjev s svojima velikima ljubeznima: z ženo Marijo in s frajtonarico.

Primerjava statističnih podatkov

Če nekoliko primerjamo podatke v zadnjih sto letih, je tik pred 1. svetovno vojno živelo v Strmci čez 180 prebivalcev, leta 1930 168, leta 1961 132, leta 1990 103, danes jih živi med 80 in 90 (odvisno, kje je kdo evidentiran). Število glav živine se je zelo spreminjalo – pred 1. svetovno vojno so imeli v hlevih 36 krav, za furmanstvo pa so uporabljali 20 parov volov in le en par konj; danes se na pašnikih pase 49 glav živine. Konj, ovac, koz in prašičev v vasi ni, je pa okrog 10 traktorjev. Pred stoletjem sta poleg kovača obstajala še dva »obrnika« tesarja, danes je večji obrtnik **Borut Katern**, ki nadaljuje tridesetletno družinsko tradicijo izdelave in montaže aluminijastega stavbnega pohištva in zaposluje več

delavcev. Število stavb v vasi ostaja več ali manj nespremenjeno, saj je vas dolga leta pod spomeniškim varstvom, kar je onemogočalo novogradnje, pa tudi obnove starih stavb. To je tudi eden od razlogov za hitrejšo rast nekdanjega strmskega zaselka Lohača, ki je poldrugo desetletje samostojno naselje. Takratni zaselek naj bi po eni različici dobil ime po besedi lobača (lobanja), saj naj bi tam za časa Ilirskih provinc stale vislice za tolovaje, po drugi zgodbi pa naj bi tam kot prva stavba stala logarska kočica (izpeljanka iz be-

šala prodati po delih v Senožečah, vendar je takratna žandarmerija dveh držav v tem primeru delovala složno in hitro odkrila zločinca.

Cerkev, kapelice in razpela

Obzidana **cerkev Marije Snežne** stoji pol kilometra zahodno od vasi ob vznožju hriba Špilnik. Ima gotosko rebrasto obokan prezbiterij, v ladji lepo zaokrožena okna iz klesanega kamna, ki so jih (kot kaže vklesana letnica) morali vstaviti ob obnovi cerkve leta 1630. Križev pot je bil naslikan leta 1890; ob vhodu stoji kamnit baročni kropilnik. Leta 1982 so iz cerkve ukradli nekaj starih kipov in kipe novogotskih oltarjev. Zamenjali so jih z novimi iz mavca.

V vasi je lepo obnovljena **kapelica sv. Antona**, ena redkih v naših krajih s pozneje dozidanim zvonom. Najverjetneje je na to vplivala oddaljenost matične cerkve, saj je bila ob potrebi po zvonjenju to hitrejša in bolj slišana izbira. Tudi na južni strani ob vhodu v vas stoji manjša kapelica, medtem ko so **tri razpela** na širšem območju enakomerno porazdeljena. Prenekatera hiša ima na glavnem pročelju vdolano manjšo nišo s podobo matere božje.

Pred tridesetimi leti

Gručasto vas preseka cesta na pol; hiše so enakomerno porazdeljene po obeh straneh ceste, na sredi vasi stoji večji, nekoč s škrlji obdan **vodnjak**. Ta po obnovitvi skupaj z namenom izgublja tudi dušo, ki jo je imel za časa petnajstletne tradicije kmečkega praznika v Strmci, ko so se množice zgrinjale na prireditve,

O izvoru imena

Vas Strmca je v pisanih virih prvič omenjena leta 1162 kot posest stiškega samostana. Ime vasi je lahko skrito v njeni legi, na vrhu strmega dela ob stari prometnici. V Sloveniji obstajata še dve vasi z istim imenom, več pa je naselij z imenom Strmec. Do leta 1994 se je vas uradno pisala z vrnjeno črko i, torej Strmica, vendar so domačini vztrajali pri spremembi. Aleksej Vilhar je zapisal, da Strmca ni dobila imena po svoji legi, ampak najverjetneje po manjšem gradu s kapelo, ki se je nahajal na Planinski gori in so ga postavili grofje Strmčani.

Sredi vasi sta spomenik borcem NOB in obnovljen vaški vodnjak.

na kateri ni manjkalo odlične domače hrane, slaščic za oko in želodec, cel dan so se odvijale povorke s prikazom kmečkih opravil, obiskovalci pa so se udeleževali različnih iger.

13 leti, za osemdesetletnico sovaščan, žal že pokojni Franc Vidrih, vsestransko dejaven »multipraktik«. Tudi »Severjeva mama« je ustvarjalna – piše pesmi in spomine, rada

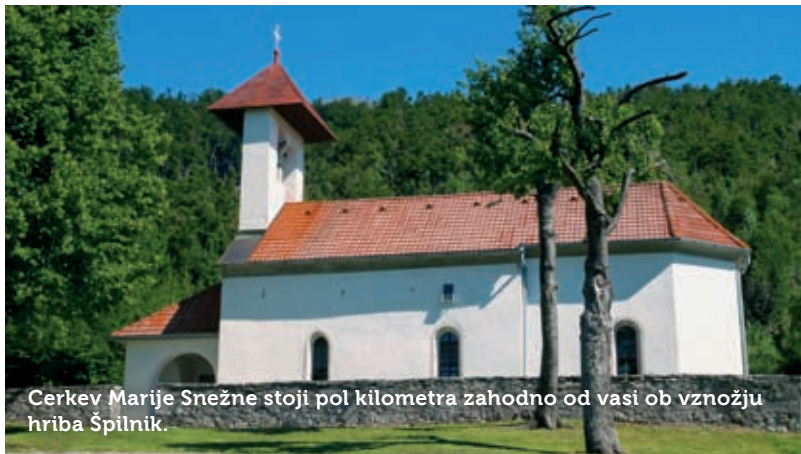
V Strmci ni novogradenj, so pa hiše v večini lepo obnovljene; zapuščena je le ena zgradba.

V najboljših letih se je na kmečkem prazniku v Strmci zbralo do sedem tisoč ljudi, polja so zasedali zaparkirani avtomobili, točilni pulti so se merili v metrih, zvečer so na odru igrali za ples najboljši ansambli, kar se jih je dalo dobiti, in naslednji dan se je počivalo. Malo nostalgije ne škodi. Danes je organizacijo podobnih prireditev v slogu današnjega časa uspešno prevzelo Kulturno društvo Pudgura.

tudi riše (predvsem ptice in cvetlice) in nam ne pozabi zaupati, da je sreča v drobnih stvareh.

Ustvarjalci na podeželju

Med domačine Strmce bo kmalu spadala tudi **družina Magajna**, ki si je pred leti tam kupila hišo in se zaljubila v to pokrajino. Vsi štirje še nadobudni otroci odraščajo kot ljubitelji glasbe in obiskujejo postojn-

Cerkev Marije Snežne stoji pol kilometra zahodno od vasi ob vznožju hriba Špilnik.

Najstarejši je Severjev Ivan

Najstarejša vaščanka je **Marija Benčan**, ki šteje 92 let, še leto več pa je praznoval **Ivan Jenček - Severjev**. Še bolj kot z leti se Ivan lahko pohvali, da sta lani z ženo **Marijo** praznovala 65 let skupnega zakona. Sicer pa ona še zdaj ni prepričana, ali ima rajši njo ali »frajtonarico«, v katero se je zaljubil, še preden sta se spoznala. Mogoče ji bo to razkril na milostni poroki, kot se imenuje 70. obletnica. Svojo prvo diatonično harmoniko si je prislužil z igranjem v »dopolavoru« v Studenem, potem pa jih je zamenjal kar nekaj; eno mu je iz lastne delavnice podaril pred

sko glasbeno šolo. Katja na klavirju, Jernej na trobenti, Matija na saksofonu in Nika na violini so že imeli nekaj odmevnejših glasbenih nastopov; še posebno neobičajno je prisostvovati družinskemu ansamblu.

Frenk Tominc živi razpet med Strmco, Postojno in širnim svetom; je fotograf, pisec potopisov, pesnik, slikar s platnom in z oljem, ki se udeležuje vsakega ex tempora, če le poteka na prostem. Svojo prvo fotografsko razstavo je imel leta 2001, čez sedem let pa je izdal prvo pesniško zbirko V Nigeriji in izkupiček namenil tamkajšnji dobrodelni

Osebna izkaznica Strmce

Število prebivalcev:	86
Število hišnih števil:	32
Krajevna skupnost:	Studeno
Dekanija:	Postojna
Župnija:	Studeno
Šolski okoliš:	Postojna, izjemoma Bukovje in Studeno
Predstavnika vaške skupnosti:	Dominik Žele
Nadmorska višina:	643 m

Zgodovina vasi

Starejši pisci domnevajo, da je bil hrib Lipovec, s strmimi pobočji tik nad vasjo, prazgodovinsko gradišče. Ostanke utrdb na tem dokaj neraziskanem hribu niso našli, nanjo pa spominja vrh v obliki ovalnega platoja in terasast teren. Po ljudskem izročilu naj bi ob kolovozu, ki pelje proti temu hribu, nekoč stala še cerkva sv. Neže, kamor naj bi strmški kmetje polagali svoje priprošnje za drobnico na paši. Po izročilu Franca Rupnika (1935) pa je že v davnih časih potekala iz Studenega in Planine v Strmco procesija 15. junija v letu, na dan sv. Vida, kar nam da slutiti, da je na mestu cerkve Marije Snežne stala še starejša cerkev, posvečena sv. Vidu. Vas praznuje opasilo 5. avgusta, na dan Marije Snežne. Strmca je večkrat gorela, saj so bile strehe večinoma krite s slamo. Tako je v Primorskem listu leta 1899 izšla tudi novička: »V Strmci pri Postojni je požar upepelil skoro celo vas, ostalo je le pet hiš. Postojnske ognjegasce je na poti ustavil medved, ki se ni hotel ganiti s ceste.« Ob vodnjaku sredi vasi stoji leta 1971 postavljen spomenik borcem NOB, saj so partizani na tem področju večkrat postavili okupatorjem zasede. Zadrževali so se zlasti na Lipovcu in na vrhu Koliševke (751 m), kjer so imeli konec leta 1942 postavljen tabor. Borci, ki so izpeljali minersko akcijo v Postojnski jami, so prav tod našli prvo zatočišče.

ustanovi. Drugo zbirko »Jemanje iz škatle« mu je ilustriral malo pred smrtjo prijatelj **Erik Lovko**. Od takrat si zbirke in predstavitve sledijo, odvisno od časa in navdiha. Zadnja izdaja poezij Notranjost od zunaj je izšla lani. Na predstavvah sodeluje kot pevka v glasbeni spremljavi tudi žena **Jadranka**. Frenk Tominc piše tudi filozofske eseje in druge pripetke in je ustanovitelj **kulturnega društva Vse-eno**, ki prireja tradicionalne pesniško-glasbene dogodke, poimenovane S poezijo med ljudi – sodelovanje poetov.

»Meje ostajajo iste«

V vasi ni novogradenj, hiše so večinoma obnovljene; zapuščena je le ena zgradba, lastniki ene hiše živijo drugje. Leta 2001 so s pomočjo občine, donatorjev in samoprispevki preuredili propadajočo zgradbo v Dom krajanov. V vasi so trije kmetje, ostale lahko opredelimo kot vrtničarje. Nekdaj je skoraj vsaka hiša

imela vodnjak s kapnico, danes se celotna vas oskrbuje iz občinskega zajetja Malni pri Planini, vendar še vedno ohranjajo izviri na Lipovcu in skrbijo za vaški vodnjak, ki so ga do obnove imenovali »tromba«. Predšolskih otrok je devet, osnovnošolci obiskujejo OŠ v Postojni, izjemoma v Studenem in Bukovju, avtobusni prevozi so urejeni. Srednje šole obiskujejo štirje dijaki. Bibliobus obiskuje vas dvakrat mesečno, odvzem knjig je povprečen. Ker spada vas v KS Studeno, oskrbi krajanje ob nezgodi PGD Studeno. Strmčani imajo pokopališče in farno cerkev v Studenem. Ta spada pod koprsko škofijo, če pa si želijo za spremembo k maši pod ljubljansko nadškofijo, se odpravijo v nedeljo v Planino, saj je razdalja približno enaka. Spremenilo se ni dosti, meje ostajajo iste, bi lahko pripomnili najstarejši navihani jeziki.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Gašper Leskovec, naj prostovoljec

Mladinski svet Slovenije je 20. junija razglasil najboljše prostovoljce in prostovoljske projekte za leto 2016. Zaključno prireditev natečaja Prostopoljec leta, na katerega je letos prispelo 237 prijav, je na Brdu pri Kranju gostil predsednik RS Borut Pahor. Na tradicionalni, že 15. prireditvi so podelili naziva Naj prostovoljec in Naj prostovoljka v treh starostnih skupinah, nazive Naj prostovoljski projekt, Naj mladinska voditeljica in Naj mladinski projekt, priznanje za mednarodno prostovoljstvo in dve priznanji za posebne dosežke v prostovoljstvu. Naj prostovoljec v starostni skupini do 19 let je postal Gašper Leskovec iz Postojne.

Mladega dijaka Srednje šole Postojna je predlagalo Območno združenje Rdečega križa Postoj-

Nagrajenec Gašper Leskovec s predsednikom RS Borutom Pahorjem

na Pivka za aktivno pomoč mladim predvsem iz socialno šibkejših družin. »Gašper je izredno odgovorna in empatična oseba, kar se zrcali tudi pri njegovem prostovoljnem delu. Veliko svojega časa posveti prostovoljskemu delu v okviru območnega Rdečega križa,« so obrazložili v organizaciji. Gašper je bil še posebej aktiven v okviru programa »Skupaj smo«, kjer se je izkazal kot izvajalec programa učne pomoči za otroke iz socialno šibkih družin, ki se soočajo z učnimi težavami. Z veseljem pa vedno priskoči na pomoč tudi pri drugih aktivnostih in deluje kot prostovoljec tudi v drugih organizacijah.

Priznanja so podelili predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, minister za javno upravo Boris Koprivnikar, ministrica za izobraževanje znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Martina Vuk ter predsednik Mladinskega sveta Slovenije Tin Kampl.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: mss.

Policija podelila priznanja

Policijska uprava Koper je 22. junija v koprski Taverni obeležila 50 let pomorske policije, ob tej priložnosti pa nagradila tudi najbolj zaslužne sodelavce. Prejemnikom bronastega znaka in srebrnega ščita policije, med katerimi je tudi Postojnčan Evgen Obreza, je čestital tudi generalni direktor Policije Marjan Fank. Policija pa se je kot vsako leto zahvalila zaslužnim posameznikom in zunanjim institucijam, ki so prispevali k boljši varnosti v Sloveniji.

Med prejemniki priznanja za sodelovanje sta tudi **Vojašnica barona Andreja Čehovina Postojna** ter **Medobčinski inšpektorat in redarstvo Občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke**. Vojašnica omogoča policistom uporabo prostorov in strelišča, kjer se urijo v veččinah s simulacijskim in pravih strelnim orožjem. Če ne bi

imeli te možnosti, bi bila vadba otežena in povezana z vožnjo v oddaljene kraje, so obrazložili na policiji, kjer poudarjajo še, da je usposabljanje v vojašnici in na strelišču pomemben segment krepitve varnosti.

Z Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom (MIR) pa postojnska Policijska postaja sodeluje od ustanovitve leta 2008 pri opravljanju nalog, povezanih s širitvijo varnostne kulture. Gre predvsem za sodelovanje pri nadzoru cestnega prometa, varovanju premoženja ter naravne in kulturne dediščine kot tudi pri vzdrževanju javnega reda in miru. »Pri zagotavljanju varnosti na območju delovanja policijske postaje dodajo vrednost varnosti in aktiven prispevek. Uspehi aktivnega sodelovanja so vidni predvsem pri izvajanju nalog Varne šolske poti, saj predstavniki redarstva in inšpektorata v sodelovanju s policiisti fizično izvajajo naloge pri varovanju otrok na

šolski poti tako v septembru kot tudi pri izvajanju meritev hitrosti v bližini šol in šolskih poti skozi celo leto,« so obrazložili ob predaji priznanja. Prispevek MIR-a se je pokazal tudi ob večjih prireditvah v občini ter naravnih nesrečah, konkretno poplaval in žledu.

Srebrni ščit policije, ki ga vsako leto podelijo za večkratne pomembne prispevke ali uspehe na posameznih področjih dela ali pri opravljanju delovnih nalog, za organizacijske izboljšave pri delu ali za krepitev ugleda policije, je letos prejelo 13 zaposlenih na policijski upravi. Med dobitniki je tudi **Postojnčan Evgen Obreza**, ki je sicer zaposlen na Policijski postaji Kozina. Priznanje je prejel za pomembne dosežke v policiji. Med 59 dobitniki bronastega ščita pa sta še **Postojnčana Maja Ring**, zaposlena v SKP PU Koper, in **Zdenko Magajna** s Postaje prometne policije Koper.

Mateja Jordan

Največ obiskovalcev je pritegnila zdravnica Sanela Banovič.

Delavnice za dušo

Letošnji Soulfest, ki je večinoma potekal v Postojni, je v prvih dneh letošnjega poletja ponudil paleto delavnic za dušo. Že znanim predavateljem se je tokrat pridružilo nekaj novih, med sicer pestrimi vsebinami pa je največ obiskovalcev pritegnila zdravnica Sanela Banovič, ki je s svojim nenavadnim zdravniškim pristopom že pred nekaj meseci vzbudila pozornost na družbenih omrežjih.

Njenega sodelovanja se je še posebej razveselila avtorica festivala **Nina Vanita Hočevar**. Ta meni, da zdravnica podaja preprosto, a pomembno sporočilo. »Danes vse preveč pozornosti namenjamo materialnemu, premalo pa sebi in svojim odnosom. Zdravnica pa govori o tem, kako pomemben je pristen stik z ljudmi, ki se izraža tudi z dotiki, objemi.« Banovičeva se je s svojo izjemno energijo dotaknila številnih poslušalcev.

Prvič je na Soulfestu sodeloval samostojni raziskovalec **Mitja Fajdiga**. Sodelujočim na delavnici v Rakovem Škocjanu je predstavil energijska mesta, ki so jih naravoverci uporabljali pred pokristjanjevanjem, jim razkazal manj znane znamenitosti naravnega parka in spregovoril o njegovi zgodovini.

Telesna psihoterapija Core Energetics ponuja način, kako združevati delo s telesom, psihoterapijo in z duhovnostjo. Delavnico je vodil terapevt **Samo Božič**. Globoko preobrazbo na celični in duševni ravni je ponudila energijska delavnica Onkraj utvar z **Majo Bratuž**, **Leja Benedičič** pa je udeležencem pomagala do preroditve z Notranjim plesom srca.

Tokratni, že 4. Soulfest je ponudil tudi šamansko potovanje Biodanzo, tj. plesno-gibalno delavnico z **Urško Leban** ter meditacijo o ljubezni in fitness za čustva, skozi katera je udeležence popeljala **Nina Vanita Hočevar**. Za zadnje dejanje festivala pa je poskrbel **Gregor Gregorec**. Na seminarju Sunjate je predstavil niz vaj, ki preko stanja prazne zavesti pripeljejo do miru in sreče.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Petra Gavranovič.

Janez Kanoni

Janez Kanoni je jamar veteran z veliko začetnico in nasploh človek odprtega duha in prijetnega značaja, ki zna pripovedovati, pokazati neznane svetove in koticke narave, predvsem pa mnoge podzemne skrivnosti, nanizane ob Planinskem polju.

Začaralo ga je že kot otroka in po svoje močno zaznamovalo njegovo življenje. Janez je več kot pol stoletja jamar s srcem in dušo. Žene ga nemiren raziskovalni duh, saj je vedno v toku novih podvigov in novih odkritij. Po poklicu je meteorolog v pokoju, sicer pa poznan še po mnogih drugih ljubiteljskih dejavnostih, ki se med seboj prepletajo in dopolnjujejo – je tudi alpinist, ribič, muhar, lovec, letalec z zmajem, jamski vodnik ..., skratka prava enciklopedija mnogoterih znanj in veščin. Predvsem je narava tista, ki mu daje življenjski navdih in moč ter mu predstavlja večni izziv, da jo ves čas opazuje, raziskuje, se ji predaja in jo spoznava v njeni celotni podobi in utripu. Obisk jam pod njegovim vodenjem je res pravo doživetje, ki ga ne pozabiš. Najin pogovor je stekel sredi gozda, le streljaj od Najdene jame, v t. i. društveni jamarski »vedrilnici«, nedaleč od Laz.

Čeprav po rodu niste Planinec, pa ste že desetletja vpeti v življenje tega kraja in nasploh jam, s katerimi ste že davno sklenili tesno in globoko povezanost. Ste pravzaprav svojevrsten čuvar narave in poznavalec podzemnih zakladov. Kakšna je bila vaša dosedanja življenjska pot?

Sem Ljubljčan, ki se je leta 1995 za stalno preselil v Planino, v Malne. Planinsko polje pa sem že kot osemletni fantič spoznaval z očetom, ki je tod muharil in ribaril na Unici; bil je tudi jamar in alpinist. Odpiral mi je obzorja in me navduševal nad lepoto narave; zanimivostim ni bilo konca. Bil sem tudi tabornik in vse to me je izoblikovalo v vedoželjneža, kar sem še danes. Poklicno sem se zapisal meteorologiji. To je zelo široka stroka in se povezuje z mnogimi področji. Ta svet preihajočega kraškega polja s skrivnostnim podzemljem me je prevzel za vedno, saj sem se že pri trinajstih začel podajati v jame.

Biti alpinist in jamar narekuje mnoge veščine in znanja, ki si jih pridobivaš z leti in desetletji. Spušcanje v globoke jame in brezna je lahko nevarno. Tudi kopanje prebojev v rovih, v te-

snih in temnih globinah ni lahko. Zdi se, da jamarjem leta ne pridejo do živega ...

Jamam se posvečam že kakih 53 let, pa ne le na tem območju, spoznaval sem jih praktično po vsej Sloveniji. Jamarstvo ni samo poklic ali hobi, je veliko več. Prežeto je z adrenalinom in željo po novih odkritjih, po spoznavanju neznanega sveta, ki nima konca. Za to seveda potrebuješ alpinistične veščine, kondicijo, organizacijske sposobnosti, disciplino, odgovornost, predanost, pogum in natančnost kot tudi uglaseno ekipo in timsko delo. Jamarstvo je specifična, posebna večplastna branža, ki hkrati narekuje nenehno izobraževanje in poznavanje speleologije.

Jamarstvo ni samo poklic ali hobi, je veliko več. Prežeto je z adrenalinom in željo po novih odkritjih, po spoznavanju neznanega sveta, ki nima konca.

V katerih jamarskih ekipah raziskujete jamski svet? Kako, kam in kje tudi uradno beležite svoja nova odkritja?

Kot prvo sem dolgoletni član veterana Društva za raziskovanje jam Ljubljana. V prejšnjem stoletju (v 60-tih letih) smo se imenovali Jamarski klub Ljubljana matica ali JKLM. Združevali smo se z vsemi jamarskimi sekcijami po Sloveniji. Člani – veterani smo ostali zvesti prvotnemu JKLM-ju predvsem zaradi lepih spominov in nostalgije. Seveda pa ves čas sodelujem s postojanskimi jamarji (skupaj smo, med drugim, prodrli tudi v jamski sistem Predjamskega gradu). Vseskozi tvorno sodelujemo z Inštitutom za raziskovanje krasa ZRC SAZU, kamor vestno prinašamo vso dokumentacijo o izsledkih in novih odkritjih, ki se evidentirajo in arhivirajo v jamski kataster.

Na stenah 'vedrilnice' ugledam mnoge fotografije, načrte, zemljevide, dokumente ..., ki pripovedujejo zgodovino raziskovanja jam. Med mitom in resnico je še vedno ujeta Lippertova jama. Opisal jo je Viljem Putick. Kdo je bil ta človek, ki se je vtisnil v zgodovinski spomin naših krajev?

Z vsem spoštovanjem zrem v zgodovino odkri-

vanja jam, vsa čast pogumnim ljudem, ki so se praktično brez ustrezne opreme nekoč podajali v temo in visoko vodo in bili pionirji odkrivanja sveta pod površjem. Planinsko jamo (tudi okoliške) je prvi raziskoval župnik Anton Urbas in leta 1848 prišel 500 m globoko do sotočja Raka in Pivke. Posebna zgodba in zgodovina pa se je pisala v 19. stoletju z gozdarjem Viljemom Putickom, češkim raziskovalcem, ki je skrbno preučeval to območje z jamami. Še danes, tako že 120 let, delujejo na robu polja 'štirne', ki jih je dal namestiti, da bi preprečevale velike poplave, oziroma da bi plavje zamašilo požiralnike. Skrivnostne Lippertove jame, ki jo je leta 1880 našel, odkopal in natančno opisal, pa še zdaj nisem in nismo našli; ta ostaja mit in življenjski cilj, prerasla je že v pravo legendo.

Tod je gostota jam prav neverjetna, kar predstavlja pravo speleološko zakladnico.

Kraški podzemni svet je fantastičen in nedoumljiv: tod je na 1 km² kar 50 jam, kar je svojevrsten rekord. To podzemlje je kot ementalški sir, polno lukenj; te so in niso med seboj povezane. Ves čas je podvrženo dinamiki vode, ki je v svoji dolgi zgodovini izoblikovala osupljivo enkratnost. Številne vrtače, udornice in brezna nam pripovedujejo o srečanju dolomita in apnenca, živahni tektoniki jamskega sistema, ki ves čas komunicira s Planinskim poljem, z izviri, s požiralniki in ponori.

Pravzaprav najbolj poznamo Planinsko jamo, druge ob robu polja in v bližini Laz pa so v glavnem bolj neznane.

Ja, res je, celo mnogim ljudem in domačinom iz te okolice, saj so se jih že od nekdaj raje izogibali, ker so se jim zdele nevarne. Tu so npr.: Skedena jama, Vranja jama, Jama na Meji, brezno v Žlebeh in seveda Najdena jama, ki smo jo odkrili, misleč, da je to Lippertova jama. Danes jih lahko pobiže spoznate, če jih obiščete z vodniki, ki s(m)o za to usposobljeni. Sicer pa lahko nenapovedano srečamo tudi razne tuje jamarske turiste. Teh nismo

veseli, ker v glavnem ne spoštujejo pravil jamarskega kodeksa in često povzročajo tudi škodo. Naša zakonodaja glede nadzora še zdaleč ni urejena, in bi jo bilo treba čimprej urediti. Če nimaš izpita za samostojno raziskovanje jam, nimaš kaj delati v jami. Te so res lahko zelo nevarne.

Dotakniva se še naravovarstvene problematike tega območja.

Žal nam Planinska jama vsake toliko jasno pokaže realno sliko onesnaževanja, saj kljub čistilnim napravam ob visoki vodi priplavajo plastične vrečke, nasploh plastika. Jamarji smo hkrati varuhi in čistilci na širšem območju jamskega sistema. Voda je tista, ki vedno znova pokaže in opominja glede onesnaževanja. Planinci v preteklosti (kljub njenemu izobilju) nismo pili ravno dobre vode, s posodobitvijo vodarne in z ultrafiltracijo pa bo voda iz novega vodovodnega sistema res čista.

Ko se še zadnjič ozreva na prelepo polje, vzneseno zaključiti: »Planinsko polje je najlepše in najbogatejše kraško polje na svetu.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv J. Kanonija.

vodnik dogajanja v občini Postojna

Praznovanje 20-letnice koncerta Pod lipo

sobota, 12. 8., ob 13. uri **Nogometni turnir**

ponedeljek, 14. 8., ob 18. uri **Večer z Akordi in gostujočimi ansambli**

torek, 15. 8., ob 19. uri **20. koncert Pod lipo**

Koncert je posvečen 200-letnici rojstva Miroslava Vilharja. Nastopajo: MoPZ Slavina, Vokalna skupina Slavina, Godbena sekcija KD Slavina ter gostujoče skupine.

Dobimo se na igrišču pri Gasilskem domu v Slavini.

Organizatorji: Kulturno društvo Slavina, Krajevna skupnost Slavina, PGD Slavina

četrtek, 24. 8.
ob 20. uri **4. Četrtek večer Pod kozolcem**

Kraška klapa v kozolcu toplar Belsko
Organizator: Turistično društvo Pudgura

sobota, 2. 9. **Tradicionalno letno srečanje članov Društva upokojencev Postojna**

Park ob Zeleni dvorani.
Organizator: Društvo upokojencev Postojna

torek, 5. 9.
ob 17. uri **Učenje za zdravje**

Delavnice, ki jih pripravlja prof. Marijan Plazar, so namenjene učenju za zdravje. Osnovni cilj je praktično delo s številskimi nizi ruskega znanstvenika in akademika dr. Grigorija Petroviča Grabovoja. Obiskovalci bodo prejeli tudi gradivo. Dodatne informacije na 031 397 878. Uro prej si bo mogoče ogledati še spremljajočo razstavo z gradivom za praktično delo. **Vstop prost!** Organizator: Zavod Znanje Postojna v sodelovanju z Društvom Sopotnik Postojna

petek, 8. 9.
ob 17.30 uri **Varuhi gozda**

Varuhi gozda se vračajo na Sovič. Vabimo vas na voden sprehod po Soviču, ki ga bomo začeli **na Titovem trgu** pred Inštitutom za raziskovanje krasa. Ogleдали si bomo glinene skulpture – varuhe gozda in spoznali njihovo vlogo na Soviču. Na koncu poti pa nas čaka še presenečenje. Poskrbite za primerno obleko in obutev. V slučaju dežja se dogodek prestavi na soboto, 9. 9., ob 17.30. Organizator: Študijski krožek Varuhinje gozda, ki deluje pod okriljem jezikovne šole Athena iz Postojne.

Točka moči - večgeneracijski center

1., 2., 3. in 8., 9., 10. 8.,
med 9.00 in 12.00 **OTROŠKO KREATIVNO VARSTVO – DRUŽENJE, USTVARJANJE**
Prijava otrok možna na tocka.moci@zavod-znanje.si. Primerno za otroke od 4. leta dalje.
torek, 1. 8.

ob 18.00 **PREDSTAVITEV AKCIJE »POSTOJ NA KAVI«**
in povej mi nekaj lepega, ter otvoritev kotička pod krošnjami v parku večgeneracijskega centra.

vsak dan med 8.00 in 18.00 **KOTIČEK POD KROŠNJAMI**
v parku Večgeneracijskega centra. Možnost postati na kavi, branje knjig, druženje. Namenjen tako otrokom kot tudi odraslim.

sreda, 9. 8.
ob 18.00 **ISKANJE VIZIJE Z LAKOTA INDIJANCI**
štiri dni in štiri noči preživetih v gozdu brez hrane in pijače. Predstavitve osebne izkušnje, potopisno predavanje. Izvaja dr. Nina Vanita Hočevar.

sreda, 23. 8.
ob 18.00 **PREDAVANJE O BOSANSKIH PIRAMIDAH**
Predavanje vodi Irena Jarc, prof. pedagogike, prevajalka in pisateljica, vodja šole risanja mandal za odrasle. Bosanske piramide širijo zdravilno energijo – izboljšujejo počutje, regeneracijo organizma in ohranjajo zdravje v celicah.

sreda, 23. 8.
ob 19.00 **STRESI SE**
Predstavitve 10-dnevnega izziva jutranje dinamične meditacije »Stresi se«, ki bo potekala od 24. 8. do 2. 9. vsako jutro ob 8. uri. Izziv vodi dr. Nina Vanita Hočevar.

četrtek, 24. 8.
ob 18.00 **THAI CHI**
Igor Brezic. S pomočjo vadbe Taiji Quan-a se nam okrepi zmogljivost samozdravljenja, bolje smo se sposobni soočiti s stresom in vsakdanjimi pritiski. Postanemo bolj sproščeni, zdravi in srečni ljudje.

petek, 25. 8.
ob 18.00 **AUM MEDITACIJA**
AUM meditacija je družabna meditacija. Pomeni, da v procesu srečujemo druge ljudi in smo z njimi v interakciji, kar nam občutke še poveča in nam marsikaj razkrije. To je uro in pol dolga meditacija, ki nas pripelje do stanja, da sprejemamo sebe in druge takšne kot smo – jaz sem ok, ti si ok.

sobota, 26. 8.
med 9.00 in 12.00 **DRUŽINSKI DAN NA KOLEŠČKIH**
Družinski dan na kolesčkih, na cesti za Sovičem – na čukovici Namenjen je družinam z otroci, ki se radi vozijo po kolesčkih. Z nami bodo tudi člani Postojnskih društev, ki izvajajo aktivnosti na kolesčkih. Za glasbo in animacijo bo poskrbel Damijan Hočevar Krmpy. Prijave na tocka.moci@zavod-znanje.si.

sreda, 30. 8.
ob 18.00 **OM CHANTING, ANETA SMAGAJ**
Skupinska tehnika zdravljenja z zvokom. V krog razporejena skupina ljudi prepeva izvorni zvok OM, ki ustvarja močno energetsko valovanje. Prečiščuje nizke energijske vibracije v pozitivne. Za udeležbo ni potrebno predznanje.

četrtek, 31. 8.
ob 18.00 **ENERGIJSKE VAJE CHI GONG, BORUT MEKINDA.**
Sklop medsebojno povezanih in dopolnjujočih se 18 gibov, vse poteka v harmoniji z umirjenim dihanjem. Vadba izboljšuje splošno počutje, krepi organizem, zdravje, poveča vzdržljivost, lajša bolezenska stanja, jih odpravlja.

pričetek - 1. 9., nato vsak torek med 9. in 11. uro
RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE ZA ZAČETNIKE
Možnost učenja na naših računalnikih ali pa s svojim. Prijave možne do zapolnitve mest na tocka.moci@zavod-znanje.si. Vodi Tatjana Šeremet, udeležba je brezplačna.

sobota, 2. 9.
ob 17.00 **MOČ DIHANJA – PREDAVANJE IN UVODNE VAJE, NENAD BEBIČ**

Metoda energetskega dihanja, rebirthing ali prepod. Globoko, krožno in sproščeno dihanje spodbuja življenjsko silo ter blagodejno vpliva na zdravje in počutje. Informacije in prijave na nenadbebic@gmail.com ali 031 897 544.

sobota, 2. 9.
ob 20.00 **GONG KOPEL –TAMARA KALUŽA**
Gong je najbolj resonanten inštrument na zemlji. Pomočnik pri vstopu v alfa in delta stanje globoke sproščenosti, v katerem se telo samo zdravi in regenerira. S seboj prinese podlago za ležanje, vodo in odejo.

1.8.2017: 19:30: **KULTURNI UTRIP POLETJA, PREDSTAVA ZA OTROKE ZVEZDANA IN ZVONKO V CIRKUSU.**

Po predstavi sledi ustvarjalna delavnica: Žoga za žongliranje z Notranjskim muzejem Postojna in Kovodom Postojna.

6.8.2017: **PRVA NEDELJA V MESECU BREZPLAČEN VSTOP ZA OBČANE**

9.8.2017: 19:30: **KULTURNI UTRIP POLETJA, PREDSTAVA ZA OTROKE ČAROBNA VILILANDIJA**

Po predstavi sledi ustvarjalna delavnica Rišemo z mehurčki z Notranjskim muzejem Postojna in Kovodom Postojna.

16.8.2017: 19:30: **KULTURNI UTRIP POLETJA, PREDSTAVA ZA OTROKE ČUDEŽNI PRALNI STROJ**

Po predstavi sledi ustvarjalna delavnica Naprstni prijatelji z Notranjskim muzejem Postojna in Kovodom Postojna.

Med 17. junijem in 10. septembrom sta v muzeju na ogled razstavi:

- O cerkniških diamantih in ostalih kristalih avtorja Slavka Polaka in
- fotografska razstava Skriti Svet avtorja Jožeta Pristavca.

MOJKINO

Postojna

Ljudska univerza Postojna

● **SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE**

brezplačno (možnost samostojnega učenja različnih vsebin in uporabe računalnika), vabljeni vsak dan med 8. in 16. uro.

● **BREZPLAČNA UČNA POMOČ**

namenjena udeležencem izobraževanja odraslih – po predhodni telefonski prijavi.

● **TOČKA ZA RAZVOJ KOMPETENC ZAPOSLENIH**

– brezplačno svetovanje. Ugotovite zdaj, kaj bi se učili jeseni. V sproščenem pogovoru z izkušenim svetovalcem lahko prepoznate, katere kompetence bi bilo smiselno razviti, da boste najbolje poskrbeli za svoj osebni in poklicni razvoj. Prosimo za predhodno telefonsko najavo.

Vse informacije in prijave na e-mail: lu-postojna@zavod-znanje.si ali na 05/7211280.

Vabljeni na brezplačno vadbo joge v Športnem parku Postojna vsak četrtek v juliju in avgustu ob 18. uri. S seboj prinesite podlogo za vadbo.

DRUŠTVO AL-ANON za samopomoč družin alkoholikov

Vas skrbi, ker nekdo od vaših bližnjih preveč pije?
Pokličite Družinske skupine Al-Anon in Alateen na tel.št. 041/590 789, 031/744 722

Spletna stran: <http://www.al-anon.si/>

E-naslov info@al-anon.si.

OTROCI, PRIDRUŽITE SE NAM NA USTVARJALNIH DELAVNICAH,
ki sledijo po predstavah na Titovem trgu v Postojni.

forek. 1. avgust ob 19:30
predstava ZVEZDANA IN ZVONKO V CIRKUSU

sreda. 9. avgust ob 19:30
predstava ČAROBNA VILILANDIJA

KAJ BOMO USTVARJALI?
IZDELOVALI ŽOGE ZA ŽONGLIRANJE IN NARISALI UNIKATNE OBRAZNE POSLIKAVE

KAJ BOMO USTVARJALI?
RISALI Z MEHURČKI

sreda. 16. avgust ob 19:30
predstava ČUDEŽNI PRALNI STROJ

KAJ BOMO USTVARJALI?
IZDELOVALI NAPRSTNE PRIJATELJE

Za prijetno ustvarjanje in druženje bosta poskrbela Notranjski muzej Postojna in Kovod Postojna.

Cvetličarna Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrb ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjavec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

Zmaj Zima mlade

poletni
kulturni
festival

Postojna / 22. avg - 3. sept

Cela Postojna na glase...

www.zmaj-ma-mlade.com

Osrednja pokroviteljica:

OBČINA
POSTOJNA

Sobota	29.07 ob 21:00	Jaz, Daniel Blake (VB, 2016) <i>drama</i>	Sobota	19.08 ob 20:30	Pojdi z mano (Slo, 2016) <i>mladinski pustolovski triler / Projekciji sledi pogovor o filmu.</i>
Sobota	05.08 ob 21:00	Zoran, moj nečak idiot (I/Slo, 2013) <i>črna komedija</i>	Četrtek	24.08 ob 18:00 ob 21:00	Mali princ (Fr, 2015) <i>risanka za otroke</i> LP film Buldožer - Pljuni istini u oči (Slo, 2017) <i>dokumentarec / Projekciji sledi pogovor o filmu.</i>
Sreda	09.08 ob 21:00	Čisto nova zaveza (Bel, 2015) <i>komedija</i>	Četrtek	31.08 ob 18:00 ob 21:00	Bučko (Fr, 2015) <i>risanka za otroke</i> Dan osvoboditve (No/Lat/Slo, 2016) <i>dokumentarec / Projekciji sledi pogovor o filmu.</i>
Sobota	12.08 ob 11:00 ob 21:00	Filmska delavnica za mlade Jagodni izbor Luksuz produkcije (Slo) <i>dokumentarci / Projekciji sledi pogovor o Luksuz produkciji.</i>	Sreda	06.09 ob 20:00	V žarišču (ZDA, 2015) <i>biografska drama</i>
Sreda	16.08 ob 21:00	Savlov sin (Madž, 2017) <i>drama</i>	Sobota	09.09 ob 20:00	The Beatles: osem dni na teden (ZDA, 2016) <i>dokumentarec</i>

Spet bomo tekli za dober namen

Prireditev Postojnski tek, ki poteka v okviru festivala Zmaj 'ma mlade, postaja tradicionalna športna prireditev v Postojni. Vsako leto je glavno vodilo dobrodelnost in tudi tokrat ne bo nič drugače. V letu 2015 smo zbrana sredstva namenili socialno šibkim otrokom v občini Postojna, katerim smo pomagali pri preživetju počitnic ob morju. Sredstva s teka 2016 smo podarili taborniku rodu Kraških viharov, s čimer bodo letošnjo jesen pogozdovale območje Soviča po opustošenju zledoloma. Sovič je tudi najmarkantnejša točka teka, saj se daljša trasa povzpne skoraj preko vrha, preden se spusti v cilj. V letošnjem letu pa smo se odločili, da pomagamo nadarjenim otrokom. V sodelovanju z Društvom prijateljev mladine občin Postojne in Pivka PO-Pi bomo zbrana sredstva namenili za dodatno izobraževanje in jim tako pomagali narediti korak bližje k uresničitvi njihovih sanj.

Postojnski tek ima tudi novost, krajšo pet-kilometrsko traso, ki se vije na začetku po enakem delu kot daljša, potem pa po idilični kulisi gozda nad Postojnsko jamo pripelje tekače nazaj v cilj. Slike trase so tudi na fb-strani Postojnskega teka.

Vsi športniki/tekači vabljeni na športno prireditev 27. avgusta, prijave so odprte do 6. avgusta na fb@Postojnskitek ali preko e-naslova postojnskitek@gmail.com. Ekipa Postojnskega teka

(KUL)turno in počitniško na Zelenem krasu

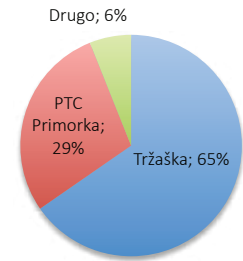
Notranjski muzej Postojna je letos podal pobudo za sodelovalne počitnice v regiji. Tako so se povezale ustanove s kulturno in naravoslovno noto in v začetku julija izvedle otroške poldnevne delavnice. Z Zelenim krasom smo se odločili za povezujoče počitnice, ki bi otrokom v regiji omogočile kakovosten in poučen program. To je tudi nadaljevanje dobrega povezovanja med kulturno in naravno dediščino v regiji med Notranjskim regijskim parkom, Notranjskim muzejem Postojna, Ekomuzejem Pivških presihajočih jezer, Parkom vojaške zgodovine in gradom Prem.

Sejem na Tržaški cesti

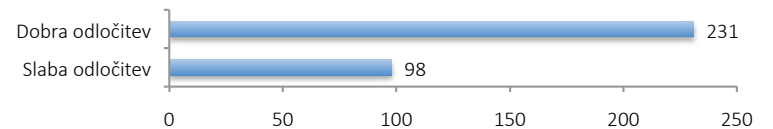
Junija in julija smo mesečni sejem poskusno izvedli na Tržaški cesti. Občina Postojna je po izvedbi izvedla ankete med stanovalci Tržaške, obiskovalci sejma, prodajalci na sejmu in lastniki/najemniki poslovnih lokalov na Tržaški cesti. Glede na pozitivne odzive bo tako do nadaljnjega vsakega 17. v mesecu sejem potekal na Tržaški cesti.

Naslednji sejem bo tako 17. avgusta, zato bo predvidoma Tržaška cesta zaprta za ves promet od 6. do 15. ure, in sicer od Hotela Kras do križišča s Potjo k Pivki. Vse stanovalce in uporabnike parkirišč na območju zapore prosimo, da dan prej, torej 16. avgusta, svoja vozila parkirajo na parkiriščih pred PTC Primorka ali pri pokopališču oziroma drugih primernih parkirnih mestih.

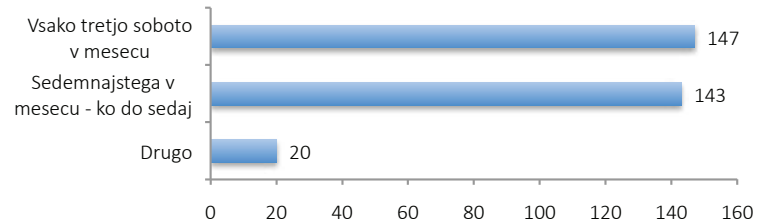
Kateri kraj mesečnega sejma se vam zdi primernejši?

Kaj menite o zaprtju Tržaške za promet v času sejma?

Kateri dan se vam zdi najbolj primeren?

Preko 400 komentarjev

Vsi prejeti komentarji, ki jih bo Občina Postojna upoštevala pri zagotavljanju čim večjega zadovoljstva obiskovalcev na sejmu.

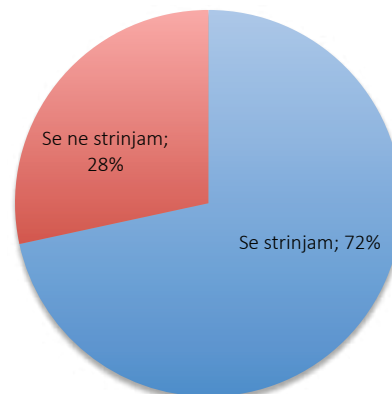
Onemogočen dostop z avtomobilom

Najpogostejši razlog za nejevoljo obiskovalcev.

Ulica je postala živahna

Mnogi obiskovalci so zaznali, da je sejem na Tržaško prinesel poživitev.

Kaj menite o možnosti, da bi sejem pričel redno potekati na Tržaški?

Drugi tir končno v prvem planu

Kljub temu, da se, ko to pišem, poslanske počitnice niso še niti začele, so moje misli (najbrž pa v tem nisem edina) že pri jeseni. Ta bo letos, če gledamo politično prizorišče, več kot samo pregovorno vroča. Obeta se referendum o drugem tiru in obe-tajo se predsedniške volitve.

Oboje bo za politične stranke nekakšna vroča vaja pred naslednjimi parlamentarnimi volitvami. Tega se očitno dobro zavedajo predvsem predlagatelji referendumov o drugem tiru. Ne dvomim v to, da so podpisniki zahteve po razpisu referendumu svoj podpis oddali v iskreni veri v to, da bodo z njim prispevali k razjasnitvi načrtov o gradnji tega prepotrebne projekta, a dejstvo je, da dobivamo z referendumom še en potencialen odmik od uresničitve načrtov.

Drugi tir je tema, ki ne manjka v načrtu nobene od preteklih vlad. Tudi aktualne. S to razliko, da so ga vse pretekle vlade uspešno prestavile v arhiv nedokončanih načrtov, največkrat zaradi pomanjkanja volje (ali interesa), sedanja pa ga je postavila na prvi tir svojih ciljev.

Danes smo tu, kjer smo. Tik pred začetkom gradnje manjkajočih objektov, potrebnih za vzpostavitev drugega tira. To poudarjam name-noma, ker smo v zadnjih letih predvsem v Divači dobili objekte, ki so temelj drugega tira, naj tu omenim samo zmogljivo transformatorsko postajo.

Prvič smo zares blizu izgradnji tira, ki bo spremenil življenje lepega dela ljudi ob njegovi trasi. Spremenil bo poslovno verodostojnost slovenskega gospodarstva in spremenil kondicijo našega osrednjega pristanišča.

Erika Dekleva,
poslanka državnega zbora

Če vprašate ljudi, ki jih ta projekt neposredno zadeva, je njihov odgovor na referendumsko vprašanje povsem jasn: ne za in ne proti, ampak »takoj!«! Če vprašate vse druge, je odgovor pomenljiv - ne zanima nas. Eni in drugi imajo po svoje prav. Prvi, ker nimajo časa za vnovične presoje in načrte, drugi, ker ne razumejo, čemu jih sprašujemo po tako kompleksnem vprašanju.

A dejstvo je, da jih bomo. Septembra bomo na še enem od referendumov odločali o vprašanju, ki presega smisel in obseg projekta, na katerega se nanaša.

Ne dvomim v to, da bo tudi v razpravah v kampanji postalo jasno, čemu je bil ta maneuver zares namenjen. Dobrobiti ljudi, ki jim bo drugi tir olajšal bivanje in izboljšal poslovanje, gotovo ne.

Do politično zanimive jeseni nas loči še nekaj časa ...

Še eno poletje. Preživite ga v miru in obilici dobrega zdravja.

OBVESTILO

Na spletni strani Občine Postojna so bili v juniju objavljeni naslednji razpisi:

- Javni razpis za spodbujanje začetnih investicij in investicij v razširjanje dejavnosti in razvoj v letu 2017.
- Javni razpis za spodbujanje investicij v izgradnjo proizvodnih, obrtnih objektov za izvajanje turistične ter razvojno-raziskovalne na območju občine Postojna v letu 2017.
- Javni razpis za spodbujanje projektov inovacij v letu 2017.
- Javni razpis za spodbujanje prijav na državne in mednarodne razpise v letu 2017.

Rok za prijavo na razpise je **31. julij 2017**. Prijavo na razpis je potrebno oddati na obrazcih razpisne dokumentacije, katero si zainteresirani prijavitelji natisnejo s spletne strani ali dvignejo v sprejemno-informacijski pisarni Občine Postojna. Dodatne informacije so na voljo v času uradnih ur na tel. št. 05 72 80 700 ali po e-pošti: tatjana.rolih@postojna.si.

Podelitev nagrad Inovativna postojna 2017

30. junija smo razglasili zmagovalce natečaja Inovativna Postojna 2017. Slavnostna podelitev je bila v dvorani v Podjetniškem inkubatorju na Velikem Otoku. Finančne nagrade in nagrado za brezplačno uporabo prostorov v Inkubatorju je podelil župan občine Postojna Igor Marentič. Med 17 prijavljenimi ekipami so izbrali 13 finalistov in štiri zmagovalce.

Zmagovalka letošnje Inovativne Postojne je postala Tjaša Fatur z idejo o didaktičnih panelih. Senzorični didaktični paneli so stenska igrala, ki so namenjeni otrokom. Spodbujajo psihofizični razvoj otroka, samostojnost, kreativnost, odgovornost in občutek za red. Prilagojeni so individualnim otrokovim potrebam in interesom.

Tibor Rep je predstavil zamisel, ki ji je komisija namenila drugo nagrado. Gre za zamisel za samopostrežno gostilnico REPeat, kjer bo lastnik "kuhar, gostitelj in natakar obenem, hkrati pa tudi prehranski svetovalec in usmerjevalec dobrih okusov".

Prenosna naprava za zaznavanje glutena v hrani je medtem Luki Nikoliču prinesla tretje mesto. Potencialni trg za uporabo take naprave je zelo velik, saj se glutena izogiba kar deset odstotkov ljudi, so prepričani v strokovni komisiji, ki je odločala o nagrajencih.

Posebno nagrado pa je komisija namenila Klavdiji Hiti, ki želi pripravljati posebne slaščice, ki "izražajo glavne turistične znamenitosti kraja". Z njimi bo Postojna dobila prepoznavnost

in nov promocijski produkt. Hitjeva želi ponuditi ljubiteljem slaščic Erazmov meč, Prouteusa ter Stalagmit.

Natečaj Inovativna Postojna je objavil Podjetniški inkubator Perspektiva, ki deluje v okviru Zavoda Znanje Postojna, v sodelovanju z Občino Postojna in javno agencijo Spirit. Na natečaj se je prijavilo 17 ekip ali posameznikov z lastnimi podjetniškimi idejami, izmed katerih je strokovna komisija izbrala 13 finalistov. Ti so dobili priložnost, da vstopijo v podjetniško šolo Podjetniškega inkubatorja Perspektiva ter mentorstva strokovnih zunanjih izvajalcev.

Prve tri ideje so prejele finančno nagrado: 1.500, 1.000 in 500 evrov, četrta nagrada je enoletna uporaba pisarne v Inkubatorju.

Vseh 13 finalistov pa se bo lahko vključilo v program za inkubiranje in predinkubiranje za pet let. Program vključuje možnost subvencioniranega najema poslovnih prostorov, možnost uporabe skupnih uporabo predavalnice, mentorstvo, svetovanje, pomoč pri zagonu podjetja, podporo pri inovacijah ter motivacijska predavanja.

Kmalu likof Gasilsko-reševalnega centra

Gasilsko reševalni center Postojna je sedaj veliko gradbišče, ki je lepo vidno iz glavne vstopne ceste v Postojno. Vidni so že končni obrisi z gasilskim stolpom na zahodni strani objekta. Glavni konstrukcijski deli objekta so izvedeni, trenutno je v izvajanju strešna konstrukcija, predelne stene v pritličju in nadstropju. Vgrajujejo se okna ter razvodi elektro in strojnih instalacij, to je prezračevanja, vodovoda in ogrevanja. Pri zunanji ureditvi je izkopana trasa ceste med Šolskim centrom in Bolnišnico, kjer se izdeluje kanalizacija in dovod toplovoda in vodovoda. Objavljeni sta bili tudi dve javni naročili za izdelavo opreme, ločeno za pisarniško opremo in tehnično opremo gasilskega doma.

Kakor smo že poročali, bo objekt namenjen gasilskemu domu, gasilski zvezi, garažam reševalcev Zdravstvenega doma – nujne medicinske pomoči, garažam Meditransa – nenujne medicinske pomoči, vozilom patronažne službe Zdravstvenega doma, civilni zaščiti in jamarskim reševalcem.

Tlorisno bo objekt razdeljen v dva dela: v severozahodni, ki bo namenjen gasilcem, in jugovzhodni, ki bo namenjen ostalim uporabnikom.

Pri zasnovi objekta so bile upoštevane osnovne funkcionalno tehnološke zahteve za predlagane dejavnosti, racionalno izrabo prostora, ločevanje nekompatibilnih dejavnosti in čim krajše poti v okviru programov.

GASILSKI DOM

Daljši krak L-ja bo namenjen prostovoljnim in poklicnim gasilcem z markantnim vhodom iz severne strani.

Prostori namenjeni gasilcem zajemajo upravno-komandni del, garaže, bivalno sanitarni del, izobraževalni del, servisni del, skladišni del, mehanično delavnico, del namenjen ostalim servisnim prostorom ter gasilski stolp.

V pritličju bo garaža za gasilska vozila, garderobe, sanitarije, dnevni prostor, dispečer, skladišče, prostor za gasilne aparate ter ostali spremljevalni prostori. Nadstropje bo dostopno preko notranjega stopnišča in dvigala. V nadstropju bodo pisarne, sanitarije, operativni občinski center in izobraževalni center, kuhinja ter tri spalnice s kopalnicami.

REŠEVALNA POSTAJA ZD

Prostori namenjeni reševalni postaji zajemajo garažo za vozila, skladišča ter prostora za pranje opreme in polnjenje kisika v pritličju objekta, v nadstropju pa so predvideni dnevni prostor s čajno kuhinjo, pisarna, dva prostora za počitek, prostor za dispečerja in del servisnih prostorov.

MEDITRANS

Iz južne strani bo speljan dovoz do nadstropja objekta iz nove ceste, ki je predvidena južno od objekta. Meditrans bo imel svoj dovoz. Vsi prostori namenjeni Meditransu bodo v nadstropju objekta; garaža, prostor za pranje opreme, del servisnega prostora, dispečer, skladišče, garderobe, sanitarije, pisarna, dnevni prostor in prostor za počitek.

Občinska uprava jeseni še bolj učinkovita

Marina Rebec,
direktorica občinske uprave

Občina Postojna ima enovito občinsko upravo, ki izvaja različne naloge ter podporo izvajanja strategije razvoja. »Takšen način je učinkovit, vedno pa je treba stremeti k še boljšemu, še učinkovitejšemu,« je izpostavila Marina Rebec, direktorica občinske uprave, ki je pripravila reorganizacijo dela v občinski upravi. Občinska uprava Občine Postojna je zdaj tako razdeljena na osem delovnih področij, ki jih vodijo koordinatorji, vezni člen pa so redni kolegiji, kjer so tedensko obravnavane problematike vseh delovnih področij občinske uprave.

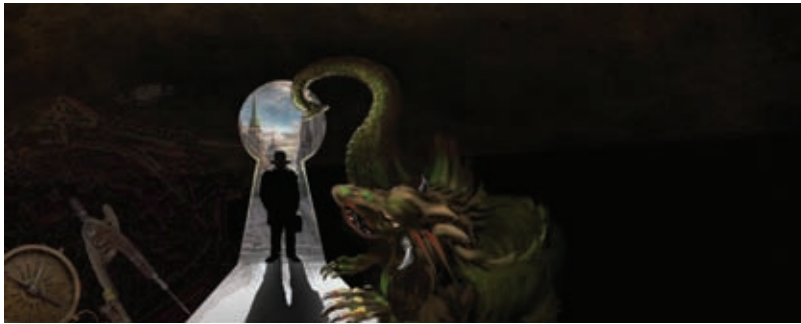
»Z reorganizacijo smo brez dodatnih stroškov optimizirali predvsem delo na različnih vsebinah, saj se je večkrat zgodilo, da je bil posameznik preobremenjen. Zdaj je pregled nad delom lažji, upravljanje posameznih nalog pa učinkovitejše,« je razložila direktorica in dodala, da z reorganizacijo niso nastali novi stroški ali nove zaposlitve. Občinska uprava s tako imenovanimi mehkimimi ukrepi nadaljuje zmanjševanje stroškov delovanja, v zadnjih dveh letih je prihranila krepko čez 100.000 evrov, in hkrati zagotavlja vrhunski nivo podpore občanom. »Naše vodilo je, da našim občankam in občanom zagotovimo vso potrebno pomoč, saj smo zaradi njih tukaj,« je še izpostavila.

Občinska uprava od 1. julija (najprej mesec dni prehodno), v okviru notranje organizacije pokriva osem delovnih področij: administracija in odnosi z javnostmi, področje pravnih, splošnih in kadrovskih zadev, področje javnih financ, gospodarstva, kmetijstva in turizma, področje družbenih dejavnosti in protokol, področje gospodarjenja s stavbnimi zemljišči in ostalim premoženjem občine, področje investicij, okolja in prostora, stanovanjsko področje ter režijski obrat. Vsa delovna področja vodijo koordinatorji, njihova naloga pa je biti vez med uslužbenci in direktorico občinske uprave oziroma županom ter podžupanoma. Poleg tega vodijo organizacijo delovnega področja, se udeležujejo kolegijev župana in občinske uprave, skrbijo za prenos informacij in urejajo kadrovske zadeve področja. »Prepričana sem, da bomo z vso strokovnostjo in znanjem, ki ga ima naša občinska uprava, svoje delo opravljali še boljše, predvsem pa hitro in učinkovito,« je še izpostavila direktorica in se za zaupanje in zelo dobro opravljeno delo zahvalila vsem zaposlenim.

turizem

Nova mestna pustolovščina

Ste pripravljeni sprejeti izziv in se podati na izvirno dogodivščino po ulicah Postojne? Mi smo ga in tako v dobri uri doživeli razburljivo potepanje ter kreativno piljenje sivih celic. Potopili smo se v napeto zgodbo profesorja Gabriela in se izvrstno zabavali. Da bi resnici prišli do dna in ugotovili kaj tiči za nenavadnimi dogodki daljne preteklosti, smo reševali uganke, dešifrirali kode in sledili skritim namigom. V predanosti za razkrivanjem uganke je čas obstal, pravzaprav smo skoraj pozabili, da še vedno tavamo po tako domačem kraju. Izziv zagotavlja tako zabavo kot treniranje možganov in hkrati medsebojno sodelovanje.

Nov turistični produkt Ane Pahor iz turistične agencije Kreativne poti je promocijsko podprl OE Turizem, Zavod Znanje Postojna. Vabljeni, da se izziva udeležite tudi sami in si popestrite kakšno popoldne. Pustolovska igra za skupine od 2 do 5 igralcev je primerna za vse priložnosti, ekipo prijateljev, družino, team buildinge, praznovanje rojstnega dne ali aktivno preživljanje prostega časa. Termin igre pa si je potrebno predhodno rezervirati. Za več informacij info@creativeways.si ali ticgalerija@zavod-znanje.si.

Postoj na kavi in mi povej nekaj lepega

Si predstavljate Postojno kot mesto pozitivnih misli? Ne gre zgolj za idejo, temveč za projekt, ki se že aktivno izvaja in del katerega lahko postanete tudi vi. Dovolite si, da vas ob kavici, v vašem najljubšem lokalu, preprosta misel, ki jo je za vas napisal nekdo drug navda s pozitivno energijo. Listki z mislimi vas že čakajo v posebnih kozarčkih v 18. gostinskih lokalih po Postojni. Za lažje zagotavljanje kroženja pozitivne energije pa tudi sami poprimite za pisalo, zapišite lepo misel in jo oddajte nazaj v kozarec za nekoga drugega. Vživite se v vlogo osebe, ki ima slab dan in ji v tem duhu namenite pozitivno sporočilce.

Gre za projekt Postojna – mesto pozitivnih misli, ki smo ga začeli izvajati v juliju. Potekal bo še vsaj do konca septembra, povezuje pa tako lokalno prebivalstvo kot tudi obiskovalce Postojne, tuje turiste, ki se jih še posebej v poletnih mesecih tre v naši regiji, ter gostinske obrate. Če si tudi sami želite pozitivnih sprememb, ste vabljeni, da sodelujete pri širjenju lepih misli. Lično izdelan letak ter listki za zapisovanje misli vas že čakajo na mizah v lokalih. Privoščite sebi in nekomu drugemu lepši začetek dneva in verjemite, da bo tudi kava s tem slajša.

LEDUS
GARAŽNA VRATA

Ledus David Bergoč s.p.
Matenja vas 30, 6258 Prestranek
e-naslov: ledus.info@gmail.com

AKCIJA
garažna sekijska vrata
850€

(vrata, pogon, 2x daljinec, montaža, vključen 9,5% DDV).
Ob doplačilu možnost prilagoditve vrat po širini.
Barva zlati hrast 880 €
Akcija traja do 30. 6. 2017.

Čas je vaš najboljši svetovalec!

040 206 765

GARAŽNA VRATA

INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ZRAKOTESNA VRATA

*Simbolična slika.

Barva: bela, rjava, antracit

Dimenzije: 2375x2030, 2500x2030, 2750x2030, 2375x2150,
2500x2150, 2750x2150, 2375x2280, 2500x2280, 2750x2280

Motiv: M-line, Woodgrain

Lokalci v TIC Galeriji

Postojnska turistična ponudba je od julija še bogatejša. Informacije za turiste so v turistično informacijskem centru TIC Galerija dopolnili s celo vrsto reprezentativnih in vsebinskih izdelkov plodnih ustvarjalcev Društva Lokalci. Društvo združuje oblikovalce, umetnike in rokodelce iz Postojne in okolice in ponuja ročno in v malih serijah izdelane, pogosto pa celo unikatne kose nakita, oblačil, torbic, mil, igrače, posod in drugih izdelkov za vsak dan ter daril. Svoje rokodelske sposobnosti pa člani društva dopolnjujejo tudi z raznolikimi vsebinskimi dogodki kot so ustvarjalne delavnice za otroke, mlade in odrasle. Od zdaj naprej tudi v TIC Galeriji.

Pomemben del ponudbe prodajne galerije v centru mesta (Trg padlih borcev) predstavljajo tudi povsem novi izdelki nove krovne turistične blagovne znamke postojnskega turizma. Ti so nastali s pomočjo priznane ilustratorke Polone Pačnik in oblikovalke Darje Klančar – Darke. Podlage za razvoj blagovne znamke sta pripravili kustosinji za etnologijo in zgodovino Notranjskega muzeja Postojna Alenka Čuk in Magda Persič ter tako prispevali, da je Polona Pačnik v ilustraciji obudila mite in legende Postojnskega. Med njimi so prepoznavni motivi zmaja iz Postojnske jame skupaj s pogumnim pastirčkom Jakobom, človeška ribica, Predjamski grad in roparski vitez Erazem Predjamski. Večina prvih zapisov o omenjenih likih je bila objavljena že v Valvasorjevi Slavi Vojvodine Kranjske (npr. zapis o človeški ribici kot zmajevem mladiču).

V letos prenovljenem turističnem vodniku so v Zavodu Znanje zbrali napotke tudi za manj znana doživetja v širši regiji. Med priporočili so kozolec toplar v Belskem skupaj z etnografsko zbirko z več kot 200 predmeti kmeč-

kega orodja, Planinsko polje s Planinsko jamo in Ravbarjevim stolpom ter vse bolj iskani ogledi medveda in drugih gozdnih živali. Letos so v občini Postojna prenovili tudi dobrih 100 kilometrov obstoječih kolesarskih poti.

Andrej Berginc, podžupan občine Postojna: »Postojnska jama je magnet za obisk, vendar bi vseeno radi, da ljudje ostanejo dalj časa pri nas. Zanimanje potrjujejo povpraševanja turistov po drugih ponudbah, kar jim lahko vsekakor zagotovimo. Doživljajske ponudbe že segajo

na področje doživljanja narave, kulturnega turizma, pestrih gostinskih in tudi etnografskih vsebin širšega območja Zelenega krasa. Rad bi se zahvalil vsem, ki so razvoj postojnskega turizma že podprli s svojimi aktivnostmi.«

Vladka Krese, Zavod Znanje: »Naš izziv v turizmu je, kako preko doseganja prepoznavnosti v sodelovanju s prebivalkami in prebivalci Postojne ustvarjati nove zaposlitvene priložnosti. Eden najpomembnejših odgovorov na ta izziv je prenovljena prodaj-

foto: T. Penko

na TIC Galerija. Tu smo prvič združili moči z lokalnimi ponudniki in ustvarjalci. So pa izdelki le del TIC Galerije - obiskovalci namreč tu dobijo tudi informacije o tem, kako odkriti doživetja kulturne in naravne dediščine.«

Mateja Premrl, oblikovalka in predsednica društva Lokalci: »Pri nekaterih umetnikih v Društvu Lokalci se boste za njihove izdelke že morali postaviti v vrsto. Izjemno se mi zdi, da lahko

sedaj ponujamo tako širok spekter izdelkov, od torbic, ki prenašajo kulturno izročilo, do drznih vratnih korzetov, ročno izdelanih mehkih igračk z osebno noto, trajnostnih denarnic ... in večina izdelkov je na voljo izključno v TIC Galeriji. Zahvaljujem se za posluš in sodelovanje občini Postojna in Zavodu Znanje Postojna. Verjamem, da začenjamo z zelo posebno slovensko turistično zgodbo.«

in memoriam

Stanka Horvat (1935-2017)

Poslovi smo se od Stanke Horvat, nekdanje učiteljice na Osnovni šoli Antona Globočnika Postojna, dolgoletne predsednice Društva diabetikov Postojna ter predsednice Skupščine občine Postojna med leti 1982 do 1984. Stanka Horvat, rojena 2. novembra leta 1935 v Razvanjah, je 1. septembra leta 1962 prišla v Postojno iz OŠ Bogojina. Na šoli je poučevala zgodovino do 31. 8. 1978 kot predmetna učiteljica, bila pa je aktivna tudi pri kulturnih dejavnosti šole in zgodovinskih krožkih. Po zaključku prosvetnega dela je nastopila druge javne funkcije in ostala aktivna do slovesa. Od pokojne smo se poslovili na žalni seji, ki jo je Občina Postojna izvedla v ponedeljek, 10. julija.

V študijskem letu 2017/18 vas vabimo k vpisu na programe izrednega študija:

STROJNIŠTVO

GOZDARSTVO IN LOVSTVO

POSLOVNI SEKRETAR*

* Možnost študija na daljavo

Raven izobrazbe: VI/1
Trajanje študija:
Dve leti. Na programu strojništvo traja študij 2 leti in pol.

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Predstavitve študijskih programov bo potekala v

torek, 12. 09. 2017 ob 16.30

na Višji strokovni šoli Postojna,
Ljubljanska cesta 2.

Vpis bo potekal najkasneje do 30. 09. 2017
Pridite - predstavili bomo vse programe in odgovorjali na vaša vprašanja.

www.vspo.si
Poglejte tudi na Facebook
Informacije:
vs.postojna@guest.arnes.si
05 7212330

potencial mladih

Odmeven uspeh študentov strojništva

Sredi junija se je zaključil osmi nagradni natečaj podjetja Audax za najboljše projekte, izdelane s programsko opremo PTC Creo, na katerem sta uspešno sodelovala tudi študenta 2. letnika Višje strokovne šole Postojna Gašper Blažek in Maks Šuc.

Študentje vseh višje- in visokošolskih ustanov so lahko tokrat prvič tekmovali v petih kategorijah z največ dvema prispevkoma v različnih kategorijah. Gašper Blažek in Maks Šuc sta se z mentorjem in predavateljem Alešem Harmelom odločila, da kandidirata za nagrade v kategoriji Creo Manufacturing (CNC obdelave). Gašper Blažek je z naslovom dela Vilice na natečaju prejel zlato priznanje, Maks Šuc pa je za projekt Gravura prejel bronasto priznanje.

Na Višji strokovni šoli v Postojni smo prepričani, da bi lahko naši študenti dosegli še večje uspehe, če bi imeli več sodobnih učnih sredstev in naprav. Vrzelj med izobraževalnim procesom in potrebami trga dela v regiji nastaja predvsem zaradi dotrajane in zastarele strojne opreme v učnih delavnicah. Namen trenutnega projekta, ki je v zaključni gradbeni fazi, je čim hitrejša vzpostavitev in zagon delovanja izobraževalnega centra na področju sodobnih tehnologij ICST, ki bo obenem opravljal poslanstvo učnega izdelovalnega laboratorija. S tem bodo vzpostavljeni pogoji za učinkovit prenos znanj z uporabo tehnološke opreme in digitalno izdelavo izdelkov. Vzpostavljen bo prenos znanj med šolo in podjetji, ki bo prispeval tudi k izboljšani konkurenčnosti regijskega gospodarstva.

mag. Slavko Božič, predavatelj in vodja pro-gramskih področij VSŠ Postojna

komus
Pogrebne storitve

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi najbližjega, smo Vam v pomoč s prijazno besedo in celostno organizacijo zadnjega slovesa.

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ~ Ureditev dokumentacije, prevoz in ureditev pokojnika doma in v tujini
- ~ Izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ~ Klasični in žarni pogrebi, upepelitev in poslopitev pred upepelitvijo
- ~ Raztros pepela na pokopališču ali drugje, ekshumacija
 - ~ Žalno cvetje, objava osmrtnic
 - ~ Organizacija pogrebne svečanosti
 - ~ Prodaja pogrebne opreme
 - ~ Pevci, trobentač, pogrebni moštvo
 - ~ Poslovilni govor

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna

Dežurna št. : 041 377 294

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

- ✓ hitra izdelava in montaža korekcijskih očal
- ✓ sončna očala in sončna očala z dioptrijo
- ✓ kontaktne leče
- ✓ pripomočki za nego očal in leč

Tržaška cesta 8, 6230 Postojna
05 72 62 137
www.optikanadoh.com

Očesni pregledi

Očesni pregledi v lastni ambulanti vsak četrtek **od 16. ure dalje**.

Preglede opravlja **dr. Emil Oblak**, optometrist.

Na pregled se lahko naročite na telefonski številki, neposredno v Optiki Nadoh ali preko spletne strani.

Obdelava in montaža stekel potekata v lastni delavnici, s čimer vam zagotovimo hitro in kakovostno izdelavo korekcijskih očal.

Datumi naslednjih pregledov:

27. 7. 2017
3. 8. 2017
10. 8. 2017
17. 8. 2017

do - 50% POPUST na sončna očala

OBIŠČITE
NAS V
NAŠI NOVI
POSLOVALNICI!

PONOVNA OTVORITEV

Odpiralni čas:
po-pe 08.00–20.00
so 08.00–17.00

dne 24.07. in 25.07.2017 v Postojni,
zraven trgovine Spar, Titova cesta 10

 Najdete nas tudi na: www.facebook.com/kik.slovenija

Najbližjo poslovalnico najdete na strani www.kik.si
Za novice se enostavno prijavite in vedno boste na tekočem!

kvalitetno pametno ugodno
www.kik.si

Ponudba velja samo za izdelke iz zaloge.
Nakup samo v količinah, običajnih za gospodinjstva.
Pridržujemo si pravico do napak. Barvna odstopanja so pogojena s tiskom.
KIK Textilien und Non-Food d.o.o • Ruska ulica 6 • 2000 Maribor

TURISTIČNO DRUŠTVO

PUDGURA

vabi na **16.** tradicionalno prireditvev

GOZDAR – KMET NEKOČ IN DANES

**PRI KOZOLCU
TOPLARJU
V BELSKEM**

**V SOBOTO
5. 8. 2017**

OD 15. URE DALJE

**DEJTE, PRIDTE PUGLEDT,
KAKU JE BLU U PUDGURI ENKRT
IN KAKU JE DNS!**

ob 15. uri

varno v gozdu- Zavod za gozdove RS

ob 16. uri

spretnosti z motorno žago- SGLŠ Postojna

ob 17. uri

nastop otrok iz Pudgure

ob 18. uri

osrednja tema prireditve: **prikaz starega
običaja ob poroki »šranganje«** ali
barantanje za nevesto

od 15. do 20. ure

kulinarični užitki: domači štruklji, gozdarski žganci
z ocvirki, golaž, domače pecivo

od 16. do 20. ure

stare otroške igre ali »demo se jgrt ku enkrt«

od 15. do 20. ure

stojnice (Husqvarna, Krpan, dobrote Zelenega krasa)

**od 19. ure dalje
ples z ansamblom**

Narcis

Glavni pokrovitelj prireditve:

Sponzorji:

OBČINA
POSTOJNA

Husqvarna

POSTOJNSKA JAMA
CAVE-GROTTE-HÖHLE

KRPAN
zanesljivo močnejši

triglav

Zelenikras

I FEEL
SLOVENIA

Ustvarjalno popoldne pri Frjanščevih.

Ekскурzija in Ex-tempore DLU Postojna

Dvajset članov Društva likovnih ustvarjalcev (DLU) Postojna si je v soboto, 10. junija, privoščilo izobraževalno ekskurzijo. Z manjšim avtobusom so obiskali Metliko v Beli krajini ter najstarejše in hkrati najmanjše mesto na Dolenjskem, Kostanjevico na Krki. Čez dober teden pa so v Šmihelu pod Nanosom ustvarjali na temo »Zeleno«.

V Galeriji Kambič v Metliki so občudovali spominsko zbirko akademika profesorja in mednarodno priznanega zdravnika otorinolaringologije Vinka Kambiča in njegove žene, operne pevke, primadone ljubljanske opere Vilme Bukovec Kambič. Občini Metlika je ljubitelj umetnosti in zbiralec likovnih del podaril svojo rojstno hišo in dela različnih avtorjev – od generacije naših realistov in impresionistov do zdaj živečih umetnikov. V centru mesta so si ogledali še Belokranjski muzej, ki domuje v metliškem gradu, in dobili vpogled v življenje ljudi v Beli krajini od prazgodovine do sredine 20. stoletja. V nadaljevanju so se sprehodili še po Kostanjevici na Krki, obiskali nekdanji cistercijanski samostan, v katerem se danes nahaja Galerija Božidarja Jakca s stalno zbirko znanih slovenskih slikarjev, okrog lepo

obnovljene zgradbe pa se razprostira stalna kiparska zbirka Forma viva. Pod strokovnim vodstvom so si ogledali tudi retrospektivno razstavo kiparja Dušana Tršarja, rojenega v Planini pri Postojni in častnega občana mesta Kostanjevica za zasluge pri vzpostavitvi simpozija Forma viva.

Čez dober teden se je ustvarjalni del društva, okrepljen z nekaj člani pobratenega Likovnega društva France Pavlovec iz Ilirske Bistrice, zbral na turistični kmetiji »Cej-Frjanščevi« v Šmihelu pod Nanosom, kjer so ustvarjali na temo »Zeleno«. Takšen bo tudi naslov razstave, ki jo bodo priredili sredi septembra v Postojni in prikazali novo pridobljeno znanje.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

»Hvala ti, Zemlja, hvala ti, Sonce«

V sklopu 4. mednarodnega trienala keramike Unicum bo v Hrušici nad Predjamo še celo poletje, vse do 15. oktobra 2017, postavljena umetniška instalacija keramičnih objektov pod skupnim naslovom »Hvala ti, Zemlja, hvala ti, Sonce«. Prostorska postavitev je delo treh ustvarjalcev: Ljubljank Ines Kovačič in Lučke Šičarov ter Postojnčanke Nataše Sedej, tudi idejne avtorice projekta.

Ines Kovačič, umetnica, ki ima svoj atelje v Fužinskem gradu, se predstavlja z delom »Zapuščeno gnezdo«, prostorsko postavitevjo jajčnih lupinic iz porcelana. Lučka Šičarov poučuje, ustvarja in odmevno razstavlja že četrto stoletje. Mladostne počitnice je preživljala v teh krajih; tudi zato je svoje delo poimenovala »Podkrajski kaktusi«.

Nataša Sedej že dvajset let vodi kreativno šolo keramike, ustvarja in uspešno razstavlja po vsem svetu. Svojo instalacijo v zraku z imenom »Nebeška šivilja« je posvetila mami.

Razstava je postavljena na prostem, v prvobitnem naravnem okolju hrušičkih gmajin in gozdov, na ogled je vsak dan 24 ur na dan. Ko se zapeljete mimo gostilne Stara pošta, jo čez nekaj sto metrov lahko ugledate na desni strani ceste. Vabljeni, da si vzamete čas in si jo približe ogledate.

Mešani pevski zbor Postojna je pod umetniškim vodstvom Matjaža Ščeka zaključil sezono s koncertom na kresni večer.

Letni koncert MePZ na kresno noč

Mešani pevski zbor Postojna (MePZ) je ob zaključku sezone pripravil doživet koncert na kresni večer, 23. junija. Letni koncert z gosti, ki se je odvijal v parku SGLŠ Postojna, je pričaral prijetno in čarobno obarvano vzdušje. Simbolika in skrivnost kresne noči sta odzvanjali v pesmi in besedi, ozaljšani s cvetjem in baklami in skoraj pravimi »kresničkami«, ki so jih obiskovalci prejeli ob prihodu.

Zbor je pripravil slikovit in zanimiv program z različnimi gosti. Najprej so v treh sekcijah zaplesali in zapeli člani Srbskega posvetnega društva Nikola Tesla iz Postojne. Živopisne narodne noše in bogato glasbeno izročilo je tudi tokrat navdušilo mnoge obiskovalce.

MePZ Postojna **pod umetniškim vodstvom Matjaža Ščeka**, ki ga je na novo prevzel v tej sezoni, je hkrati uspešno zaključil letošnjo že 34. sezono delovanja. V tem času je rasel tako številčno kot v kakovosti, kar je dokazoval na različnih tekmovanjih, pa tudi na številnih koncertih in nastopih, pogosto okronan z visokimi nagradami in s priznanji. Za kresni koncert je zbor izvedel pester nabor slovenskih ljudskih pesmi in raznih priredb predvsem skladateljev iz 20. in 21. stoletja. **Anja Kocman**, članica zbora, ki je letos zaključila prvi letnik na Pripovedovalski šoli Pripovedovalskega varieteteja v Ljubljani, pa je ob tej priložnosti povedala zgodbo o praprotnem semenu. V lastni priredbi jo je začinila še z razmislekom o ceni, ki jo plačuje mali človek v nepravilnem družbenem sistemu. V zaključnem delu večera je zaigrala in zapela **Brencl banda**, ki igra avtorsko glasbo z močnim vplivom ljudskih godb iz različnih koncev sveta, predvsem pa nosi s seboj močan slovanski duh. Pevke in pevci MePZ Postojna so s svojimi zvestimi poslušalci in ostalimi obiskovalci kresovanje v parku nadaljevali z druženjem še dolgo v noč.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladislao Torresan.

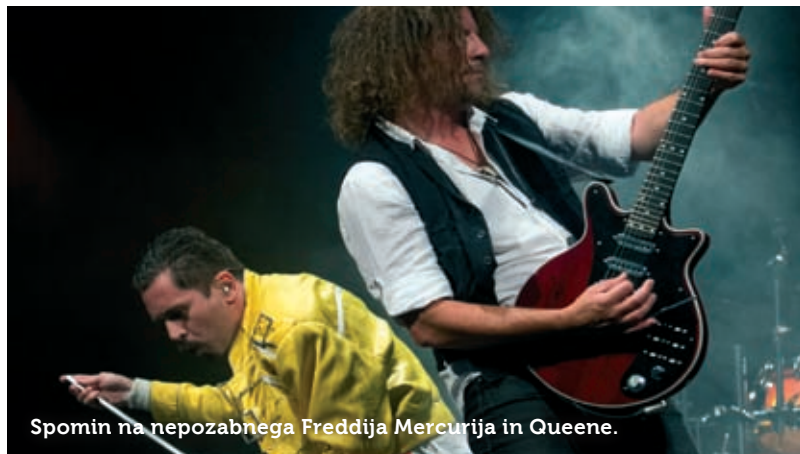
Svojo instalacijo v zraku z imenom »Nebeška šivilja« je Nataša Sedej posvetila mami.

Projekt poteka letos drugo leto. Ustvarjalke, ki so razstavljale lani, so del svoje postavitev donirale in tako je lahko začela nastajati Forma viva. Z njo želi avtorica projekta Nataša Sedej ljudem približati umetniško keramiko in likovno obogatiti te - morda za koga odmaknjene, pa vendar neokrnjene lepe in spokojne kraje.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Irina Vdovenko.

Letos je prišla v goste tudi tamburaška skupina Vodomec.

Spomin na nepozabnega Freddieja Mercurija in Queene.

Vsako leto bolj intenziven poletni kulturni utrip

Kakovost in raznolikost programa poletnega festivala Kulturni utrip poletja iz leta v leto narašča. Letošnji, deveti, je postregel z nekaj vrhunskimi slovenskimi in tujimi izvajalci ter tudi izpostavil kakovostne domače poustvarjalce in skupine. V središču mesta pa tudi na drugih lokacijah se nam obeta še vrsta odličnih prireditev. Hkrati se že porajajo vprašanja, s čim nam bodo organizatorji postregli na prihodnjem festivalu, ko bo slavil prvo desetico.

Tudi letos so za raznolik program, primeren prav za vse generacije in okuse, poleg nosilca festivala **Občine Postojna** zaslužni še drugi organizatorji. Za uvod v festivalsko dogajanje je poskrbelo **Kulturno-športno društvo Harlekin**, ki je od petka, 30. junija, do nedelje, 2. julija, organiziralo 7. festival amaterske kulture in v goste povabilo gledališke skupine iz Teslića, Banja Luke, Sinja, Tuzle in Mostarja. Predstave gostujočih in domače skupine Harlekin so se odvijale v atriju Inštituta za raziskovanje krasa SAZU in v Gostilni ob kaminu.

Atrij Inštituta je tudi prizorišče cikla Poletni oder s Kulturnim domom Postojna. Kot je razbrati že iz naslova cikla, je organizator predstav **Kulturni dom Postojna, organizacijska enota Zavoda Znanje**, ljubitelje gledališča povabil na zanimive in raznolike predstave – od monokomedije do stand upa in literarnega večera s koncertom, nastopili pa so znani gledališčniki. Od petih predstav sta ob zaključku redakcije Postojnskega prepaha ostali na sporedu za prihodnje dni še dve. Kulturni dom Postojna je program festivala obogatil tudi s plesnim večerom, z dvema predstavama za otroke in s koncertom, ki je bil za mnoge vrhunec festivala. Nastopili so En big band, Frčafele, Iztok Cergol, Rudi Bučar in Vlado Kreslin.

Tudi letos sta se v festivalsko dogajanje vključila **Društvo Kolut in Studio Proteus**, ki sta predvajala film iz cikla Stari Postojnčani – Zgodbe iz vogalne hiše, o brivskem salonu, Viktorju in Janku Ozbiču.

Dogajanje sta tudi letos popestrila mednarodni teden kitare, ki ga organizirajo **Glasbena šola Postojna, Društvo Kitarza in Občina Postojna** (več na 28. strani Postojnskega prepaha), in 19. mednarodni glasbeni festival mladih v organizaciji **Turistične zveze Brkini, Kras, Notranjska in Turističnega**

15 GB prenosa podatkov, kamorkoli vas ponese.

A1 Svobodni EU

15 GB + ključni SMS MMS

19⁹⁹ € na mesec

v SLO in EU

Začetek nečesa izjemnega.

A1.si

A1 Postojna
Tržaška cesta 4, Postojna
M 040 411 631

Ponudbo za pakete A1 Svobodni EU za ceno 19,99 EUR lahko od 23.05.2017 do 31. 8. 2017 izkoristijo vsi novi in po Pogojih predčasnega nakupa telefona obstoječi naročniki A1. Paket A1 Svobodni EU vključuje neomejeno količino minut ključev (prejetih in oddanih), neomejeno število SMS ter MMS sporočil in 15 GB prenosa podatkov na mesec v Sloveniji in državah EU/EEA. Po doseženi vključeni količini prenosa podatkov v posameznem obračunskem obdobju, se naročniku hitrost prenosa podatkov ne upočasni, temveč se samodejno vklopi dodatni zakup prenosa podatkov v količini 250 MB za ceno 4,99 €. Naročnik lahko dodatno količino podatkov porabi do konca posameznega obračunskega obdobja, v katerem se mu je dodatni zakup prenosa podatkov vklopil. Dodatni zakup se bo vklopil tolikokrat, kolikorkrat bo naročnik porabil zakupljen prenos podatkov, vendar ne več kot 5-krat v posameznem obračunskem obdobju. Po porabi zadnjega izmed petih dodatnih zakupov prenosa podatkov se bo hitrost prenosa podatkov znižala na 64 kbit/s, kar bo lahko naročnik uporabljal brez dodatnega plačila. Paketi A1 Svobodni EU so namenjeni običajni uporabi storitev. Hitrost prenosa podatkov je omejena z zmogljivostjo uporabljene naprave, razmer na omrežju in trenutne zasedenosti bazne postaje. Vse cene vključujejo DDV. Za paket A1 Svobodni EU veljajo Splošni pogoji za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev za potrošnike oziroma Splošni pogoji za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev za pravne osebe in podjetnike ter Posebni pogoji za izvajanje mobilnih storitev, ki so skupaj s cenami ostalih storitev in pogoji ponovne vezave za obstoječe naročnike na voljo na 040 40 40 40, A1.si in na prodajnih mestih A1. A1 Slovenija, d. d., Šmartinska c. 134b, SI-1000.

Preplet Prekmurja in Istre v srcu Postojne ... z Vladom Kreslinom, Rudijem Bučarjem in njunimi gosti. Nepozabno!

Plesna, igrano-lutkovna predstava Afriško sonce je navdušila številne otroke pa tudi starše in stare starše

društva Postojna. Ta se bo zaključil 18. avgusta s koncertom francoskega Orchestre des Jeunes de Haute Bretagne (festival bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki Postojnskega prepaha).

Večina prireditev se je in se še bo v prihodnjih dneh zvrstila na osrednjem prizorišču, na Titovem trgu. **Občina Postojna** je na čelu z Miranom Žitkom, dolgoletno gonilno silo festivala, pripravila kolaž prireditev za otroke, mlade in starejše. Otroke navdušujejo lutkovne in glasbeno-gledališke predstave ter ustvarjalne delavnice. Odrasli pa uživajo ob zvokih narodnozabavnih in pop glasbe ter večno zelenih melodij, ob dalmatinskih napevih, milozvočnih ljudskih in izvedbi tamburašev ... Glasbene sladokusce je zagotovo navdušil nastop skupin Just Friends in Salt PeeNuts. Poleg vseh že navedenih sta občinstvo navdušili tudi skupini Queen Real Tribute band in Drugo Dugme. V postojnski kulturni dom oziroma na Titov trg sta vnesli rock vzdušje iz najbolj cvetočih časov skupin, ki sta se s svojo glasbo zapisali v svetovno oziroma jugoslovansko rock zgodovino. Za ljubitelje plesa so bili najboljši večeri s plesalci, saj so lahko spremljali nastop domačih folklornih skupin Torbarji in Nikola Tesla pa vipavske folkloriste, skupino Baobab, ki je ogrela z afriškimi plesi ... Na odru poletnega festivala so se

zvrstili tudi košarkarji in sodniki, ki so se udeležili mednarodnega košarskega kampa FIBA.

V zadnjem julijskem tednu se bo v mestnem parku odvijala rezbarska delavnica z mednarodno udeležbo, na osrednjem odru pa bodo med drugimi nastopili: Oto Pestner, Omar Naber, narodno-zabavni ansamblji Štirje kovači, Narcis in Biseri, dalmatinska klapa Kampanel, ilirskobistriška zasedba Reverand Haze, ameriška King Buffalo in še mnogi drugi. Zagotovo bo katera tudi po vašem okusu, zato lepo vabljeni!

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Popravek

V junijski številki Postojnskega prepaha je v članku **Koncert s spominom na ugledna postojnska rojaka** nenamerno izostala navedba soorganizatorjev koncerta. Glasbena šola Postojna je spominski večer pripravila **v sodelovanju z Občino Postojna in s Kulturnim domom Postojna.** Za napako se opravičujemo. Uredništvo

 9. poletni festival		Kulturni utrip poletja POSTOJNA 2017	
ČE, 27.7. 20.30	NARODNO ZABAVNI VEČER Z ANSAMBLOM NARCIS in BISERI	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
PO, 31.7. 21.00	POLETNI ODER S KULTURNIM DOMOM POSTOJNA ZANIČNIŠKO ODMAŠEVANJE Rozainteater	v atriju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Postojna / <i>Zavod znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna</i>	
TO, 1.8. 19.30	Predstava za otroke ZVEZDANA IN ZVONKO V CIRKUSU Miškino gledališče	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
SR, 2.8. 20.30	KONCERT KING BUFFALO (ZDA) in skupina REVERAND HAZE (Ilirska Bistrica)	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
ČE, 3.8. 20.30	KONCERT BALKAN BOYS in WICKED NATION	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
PO, 7.8. 21.00	POLETNI ODER S KULTURNIM DOMOM POSTOJNA STAND UP VEČER Boris Kobal, Žan Papič, Gašper Bergant, Rok Škrlep	v atriju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU, Postojna / <i>Zavod znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna</i>	
TO, 8.8. 20.30	KONCERT OTO PESTNER & OMAR NABER »TRIP TO LAS VEGAS!«	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
SR, 9.8. 19.30	Predstava za otroke ČAROBNA VILILANDIJA v izvedbi gledališča KU-KUC	na Titovem trgu v Postojni / <i>Zavod znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna</i>	
ČE, 10.8. 20.30	NARODNO ZABAVNI VEČER ANSAMBEL ŠTIRJE KOVAČI »Kam le čas beži«	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
PE, 11.8. 20.30	Plesna predstava FS TORBARJI in gostje	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
TO, 15.8. 20.30	PLESNO GLASBENI VEČER Z ANSAMBLIOM MELODICUM in SKUPINO AMOR ter FOLKLORNO SKUPINO RAK RAKEK	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
SR, 16.8. 19.30	Predstava za otroke ČUDEŽNI PRALNI STROJ v izvedbi MIŠKINEGA gledališča	na Titovem trgu v Postojni / <i>Zavod znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna</i>	
ČE, 17.8. 20.30	KONCERT LATINO GLASBE Jazz Punt Big Band iz Tolmina, Ana Bezjak in Tanja Srednik	na Titovem trgu v Postojni / <i>Občina Postojna</i>	
PE, 18.8. 10.30	19. MEDNARODNI GLASBENI FESTIVAL MLADIH POSTOJNA 2017 KONCERT ORCHESTRE DES JEUNES DE HAUTE BRETAGNE , (Francija)	ploščad pred Postojnsko jamo / <i>Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska Turistično društvo Postojna</i>	

11. julija je v cerkvi sv. Štefana nastopil Duo Artis.

MePZ Triglav je predstavila Irena Rep.

Postojnski kitarski festival

Od 9. do 15. julija se je v okviru celotedenskega mednarodnega festivala kitare v Postojni nanizalo sedem večernih koncertov v organizaciji Občine Postojna, Glasbene šole Postojna in Društva Kitarza. Tudi letos so nastopajoči koncertirali na treh lokacijah, dvakrat v atriju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU in v dvorani Glasbene šole Postojna, trem koncertom pa so poslušalci lahko prisluhnili v cerkvi sv. Štefana.

Slednje prizorišče se je zaradi razgretosti zunanega ozračja, primerne tišine in predvsem dobre akustike izkazalo kot boljša izbira. Čez poletje v Postojni, bodimo iskreni, res ne manjka številnih prireditvev, predvsem glasbenih, ki pa se med seboj razlikujejo po glasnosti, obiskanosti in kakovosti.

Mednarodni festival kitare, ki poteka letos že šestič zapored, vsekakor izstopa na kakovostni ravni in je eden tistih, ki uspešno širše etiketira Postojno na klasičnem glasbenem področju. H kakovostni organizaciji in izvedbi nedvomno največ prispevata zakonca **Nataša in Anton Črnugelj**, glasbena pedagoga, ustanovitelja in voditelja kulturnega društva kitaristov in ljubiteljev kitare Kitarza. Od občine sta upravičeno prejela srebrno priznanje za promocijo mesta v mednarodnem okolju. Vsako leto jima uspe v poletno šolo vključiti številne mlade kitariste, ki imajo

možnost na seminarjih prisluhniti najbolj zvenečim imenom kitarskih virtuozov in predavateljev.

Na letošnjih večerih, celodnevni vzporedni seminarji in mojstrskih tečajih je skupaj sodelovalo skoraj dva ducata uveljavljenih glasbenikov in še več udeležencev poletne kitarske šole v različnih starostnih skupinah. Med udeleženci so na šestih koncertih nastopili **Adriano del Sal, Mak Grgič, Duo Artis, Uroš Barič, Slovenski kitarski kvartet in Judicael Perroy**. Zadnji dan, v soboto, je bil še **zaključni koncert** udeležencev poletne šole.

Škoda le, da organizatorji niso uspeli izjemnih koncertov časovno uskladiti z ostalimi prav tako odličnimi dogodki, ki so potekali v okviru festivala Poletje v Postojni 2017.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Zborovski koncert Pevske skupine Studenec z gosti

Pevska skupina (PS) Studenec je bila – v sodelovanju s Kulturnim društvom Slavina, ki je gostoljubno ponudilo svoje prostore v kulturnem domu – organizator prireditve Beseda materina. Ta se je odvila v petek, 30. junija.

Gosti prireditve so bili **člani MePZ Triglav iz Subotice**. Čeprav je Srbija daleč, tudi tam odmeva slovenska beseda in slovenska pesem, otroci pa se učijo slovenščine – jezika svojih izvornih prednikov. V društvu Triglav so poleg Slovencev tudi Hrvati, Srbi in Madžari. S skupino Studenec so stkali prijateljske vezi, odzivajo se medsebojnim povabilom na nastope, otroci pa sodelujejo tudi na gledališkem področju. Društvo vsako leto organizira v Subotici srečanje slovenskih pevskih zborov; letošnje bo že petnajsto po vrsti.

Povezovalka prireditve je bila **Irena Rep, umetniška vodja PS Studenec**, ki bo letos oktobra obeležila 15-letnico obstoja. Kot je pripomnila, pevski glasovi kljub nekoliko osveženi sestavi skupine, ki je na tokratnem nastopu štela sedem članov, še vedno žuborijo kot studenček v predelu Pivke, po katerem nosi skupina ime. Za uvod je **PS Studenec** zapela pesem Beseda

materina koroškega skladatelja Janeza Petjaka. Pred nastopom gostujoče skupine so domači pevci in pevke odpeli še tri pesmi. Gosti so nastopili ob spremljavi pianistke in kitarista. Delujejo od leta 2003 in ne manjkajo na nobeni proslavi in nobenem praznovanju v okviru društva; že več nastopov so imeli v Sloveniji in Porabju. Še posebno lepo so zveneje prirejene pesmi slovenskih popevk, kot so Brez besed in Čez Šušarski most. Vodi jih **zborovodkinja Dijana Miškolci**.

Nastop so zaključili domačini s priredbo Poletne noči skladatelja Mojmir Sepeta ob klavirski spremljavi **Elene Startseve**, še prej pa so nam razkrili nekaj načrtov za prihajajočo sezono. Med njimi je poleg več gostovanj v tujini tudi obeležje petnajstletnice delovanja pevske skupine. Celoten večer je predstavljal lep uvod v počitniško poletno popevkarsko žuborenje.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Kulturni mozaik na Tržaški

Pred Kulturnim središčem na Tržaški cesti 55 v Postojni so se 14. julija zbrali kulturniki, ki imajo v tej hiši svoje prostore, in pripravili prijetno druženje ob pestrih vsebinah.

Žerjavisti, Patojovke, Do-Re-Mi Življenja in Društvo Bakla so namreč v sklopu projekta **Tržaška 2017 – Kje je prostor v Postojni?** najprej pripravili glasbeno in likovno delavnico za otroke, v pritličnih oknih pa postavili stripovsko razstavo **Majhne drame** avtorice **Jerneje Srebot** iz Petelinj. Mlada ustvarjalka, študentka likovne pedagogike se tokrat prvič predstavlja širši javnosti s

simpatičnimi samoironičnimi stripi. Ti prikazujejo prizore vsakodnevnih dogodkov in življenja nasploh pod hudomušno oznako Bipolarna.

Jerneja Srebot je iskrena, pronicljiva in pogumna, saj je ni strah pokazati svojega notranjega sveta. Čeprav je šele na začetku ustvarjalne poti, ima že izdelano prepoznavno likovno govorico, ki je hkrati precej usmerjena v figuraliko človeškega in živalskega lika, s katerima raziskuje tudi svoj poglobljen pogled na svet in življenje. Duhovit stripovski način slikanja je v toku sproščene risbe le ena žanrska zvrst izražanja v njenem sicer širšem kreativnem področju.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Blaž Lenček.

V pritličnih oknih na Tržaški 55 gostuje stripovska razstava Majhne drame avtorice Jerneje Srebot iz Petelinj.

Lopatar z Matencem.

Vzdevki nekaterih vaščanov na Pivki

Pri opisu vzdevkov vaščanov v svoji rodni Vremški dolini je Franc Magajna v svoji knjigi leta 1952 šegavo razpravljala o razlogih za njihov nastanek. Med drugim je zapisal: »Vsaka vas ve povedati nekaj smešnega o sosedih. Vsaka vas zmerja sosednjo s kakim posebnim imenom in dostikrat da s tem povod ljutim pretepom.«

Razlogi za nastanek vzdevkov vaščanov se nanašajo na različne krajevne okoliščine ali življenjske krajanov in so večkrat neznani. Pogosto so zasmehljivi ali zbadljivi. Včasih so jim jih najbrž nadeli sosedji, da bi jih omalovaževali in s tem poudarjali svojo domnevno večvrednost. Nastali so v nedoločljivi davnini, danes pa so le še folklorna zanimivost in tonejo v pozabo. Opisani so vzdevki vaščanov desetih vasi v Pivški dolini, ki so nekoč, razen Orehka, spadale pod prafaro Slavina.

Postojna - Postojnci – tako jim pravimo sosedji, sami sebi in tujci pa Postojncani – **so Torbarji**. Vzdevek je nastal v davnih, pravljicnih časih, ko je bila Postojna še vas in jo je ustrahoval krvoločni jamski zmaj. Tega so mirili tako, da so mu v jamo metali ovce. Pošasti jih je rešil mlad, bister pastir. Svetoval jim je, naj mu v jamo vržejo zaklano ovco, v trebuh pa naj ji vsijejo živo apno. Zmaj je vabo pogoltnil, odžejal se je v Pivki, apno je zakuhalo, ga napihnilo in se je razpočil. Pastirja so nagradili s torbo, ustrojeno iz zmajeve kože, usnja pa je bilo toliko, da so torbe naredili še sebi. Nadeli so si zlahtni vzdevek Torbar in se ob vsaki priložnosti z njim radi pobahajo. Pravljico sta leta 1991 bogato ilustrirala in objavila Silvo Fatur in Srečko Šajn.

Stara vas - Starovašci so Žabarji. Vzdevek je najbrž nastal v zvezi s prostranimi mlakami pod vasjo, ki so pravi žabji raj. Žabarji se v družbi pustijo z njim brez zamere nagovoriti.

Rakitnik - Rakičani smo Lopatarji. Vzdevek je utegnil nastati v zvezi z ledinskim imenom »Na Lopati«, ki je omenjeno v knjigi Janeza Zabukovca iz leta 1919. V njej so med drugim

navedena ledinska imena »... na rakiškem svetu: Na Lazah, Pri Pilu, Male njive ... Na Kračah, Na Lopati«. Na tem »svetu« so bile nekoč, dokler niso Italijani tam zgradili letališča, najdaljše in najlepše rakiške njive. Če je to razlog za nastanek vzdevka, so se Rakičani z njivami morda bahali, in so jim zato vzdevek dali zavistni sosedji. Do njega smo ravnodušni.

Grobišče - Grobščani ali Grobšani so **Blatarji**. Razlog za vzdevek tiči najbrž v lastnostih flišnih tal, na katerih živijo. Za razliko od sosednjih vasi (Rakitnika in Matenje vasi), ki imajo polja večinoma na kamnitih, apnenčastih tleh, imajo Grobščani svoja valovita polja na globokem flišu. Na njihovih njivah in travnikih ni kamenja ne na površini ne vorni globini. Lapor se na zraku in soncu namreč razkroji in v stiku z vodo razmoči v blato. Poti so zato ob dežju prekrte z blatom in tega so jim sosedji radi oponesli, ker so prihajali v šolo, gostilno ali v cerkev v blatnih čevljih. Vaščani se pogovoru o vzdevku radi ognejo.

V Grobščah ni kamnitih ograd, ki so značilne za nekatere sosednje vasi. Zaradi pomanjkanja trdega, »belega« kamenja so Blatarji nanj kar lakomni, tako vsaj trdijo sosedji. Ti se ob kakem lepem kamnu šalijo, da bi se Blatarju ob pogledu nanj najbrž kar milo storilo. Če je bilo sosedom pri rušenju kake ograde ali starega poslopja v napoto kamenje, so to omenili po maši v Štivanu ali v gostilni kakemu Blatarju in ta jih je hvaležno, brezplačno rešil napote ter kamenje odpeljal na svojo vaško ali poljsko pot. Blatarji pa svojim sosedom tudi niso ostajali dolžni.

Na sosednjih rakiških in matenjskih njivah je že vorni globini ponekod živa skala. Pri oranju plug zadene obnjo in njegove ročice se močno zamajejo skupaj z oračem. Če je mimo šel Blatar in opazoval orača, ki ga je zanašalo skupaj s plugom, čeprav je bilo to sredi poletja, ob svetem Jakobu, navadno ni pozabil nedolžno vprašati: »Je še zmrzlo, kaj?«

Matenja vas - Matenjci so Batarji. Za izvor vzdevka ni prave razlage, ostanejo zato samo ugibanja. Zanimivo pa je, da imajo vaščani sosednjih vasi pri klanju metrskih polen svojevrsten način sporazumevanja. Ko npr. Lopatar ali Blatar pri klanju polena potrebuje lesen bat za udarjanje po zagozdi, ne reče pomočniku, naj mu poda bat, temveč: »Matenjca mi daj!« Ne vem, ali gre Batar, ko se mu pri delu zlomi lopata, k sosedu in ga prosi, naj mu posodi Rakičanko.

Pod Italijo smo hodili v skupno osnovno šolo v Štivanu otroci vseh treh sosednjih vasi – Grobšč, Matenje vasi in Rakitnika. Po glasnih prepirih na

skupni poti domov je bila tedaj Lopatarjem za batarske sošolce zelo priročna rimana zmerljivka »mätenski bat za drva klat«, ki še živi v spominu okoličanov. V odgovor so Batarji in Batarke v rimi glasno skandirali: slabši kot so Blatarji, so samo Lopatarji.

Orehok - Orehovci so Korenjévc. Vzdevek je pisno utemeljen. V knjigi iz leta 1889, kjer je podan »Zemljepisni in zgodovinski opis« Postojne in okolice in so jo »Spisali in izdali učitelji v okraj«, o Orehku med drugim piše: »... prideluje se: pšenica, rež, oves, repa, poprejšnje čase mnogo korenja«. V navedeni knjigi na isti strani lahko beremo tudi o »duševnem razvoju« Orehovcev: »... tako, da se sploh skromno in spodobno obnašajo, znajo z ljudmi občevati ter se zmorejo, bi rekel, prištevatiti med najbolj inteligentne našega kraja«. Razlog za nastanek vzdevka razloži duhovit Korenjec v veseli družbi, ob kozarcu vina takole: »Pr naš Urehki u saki hiši jemo kurenje usak dan trikret - za frústek, za južnuo in za večirjuo, u buljšeh hišeh pa še za prädjüžnak in malo južnuo, včasih še za puvečirk. Pa tüdi naši utruoci ga radi jejo, ker smuo jih pudučili, da se bujo tæku hitru navadli læpu žvižgt.«

Prestranek - Prestranci so Ritobrisci. Vzdevek naj bi nastal v zvezi z njihovo nekdanjo dejavnostjo. V Prestranku je grad, kjer so nekoč živeli graščaki. Pri njih so služili vaščani. Vzdevek so si najbrž izmislili zavistni okoličani in s tem namigovali na (pre)zavzeto negovanje graščakov. Ritobrisci se z vzdevkom ne ponašajo.

Žeje - Žejanci so Rešelikarji. Okoli vasi so slikovite kamnite ograde obraščene z bujno rešeliko, zato se zdi nastanek vzdevka razumljiv in Rešelikarjem všečen.

Slavina - Slávinci (v ljudskem govoru **Slávenci**). Razlog za nastanek svojevrstnega vzdevka ni znan. V pogovoru z njimi pa je priporočljivo, da se ga ne omeni.

Koče - Kočánci so Vólarji. O poreklu vzdevka je mogoče sklepati na osnovi pisnih virov. V omenjeni knjigi iz leta 1989 o opisu Postojne med drugim piše: »Imovitejši posestniki imajo tudi konje.« Manj »imoviti« naj bi imeli torej le vole. Slavinec Leon Kernel v svoji knjigi iz leta 2006 razpravlja med drugim tudi o izvoru imena sosednjih Koč: »Koče pomenijo kraj bajtarjev.« Slišal pa je tudi razlago, da naj bi bili Volarji nekoč »slavinski hlapci«.

Besedilo in fotografija: Drago Šabec.

Dobrote slovenskih kmetij tudi na Postojnskem

Sredi maja je na Ptujju potekala že 28. državna razstava Dobrote slovenskih kmetij, na kateri je 60 slovenskih in zamejskih kmetij predstavilo skoraj 1200 izdelkov. Strokovne komisije so dobrote ocenjevale že v mesecih pred tem. Kmetje iz naše regije so se najbolj odrezali pri mlečnih izdelkih.

Več priznanj je šlo na Pivško, Cerknjsko in Ilirskobistriško, dve priznanji pa je za svoja mlečna izdelka dobila **Kmetija Žgajnar iz Studenca**. Komisijo je prepričala s svojima navadnim jogurtom in albuminsko skuto. Nagrado je odnesel domov tudi **Andrej Vidmar iz Studenega**, ki je v hudi konkurenci žganjekuharjev za svojo slivovko prejel bronasto priznanje.

»Dobrote slovenskih kmetij« je uveljavljena blagovna znamka, ki zagotavlja kakovost živil iz lokalnih surovin z znanim poreklom, predelane na pretežno tradicionalen način.

Mateja Jordan

Uspešni postojnski košarkarji (od leve proti desni): Nik Defrančeski, Mitja Nikolić, Leon Šantelj, Maja Draganić, Lana Šantelj in Aleksej Nikolić.

KOŠARKA

Postojna je znana kot košarkarsko mesto. V zadnjem obdobju veliko domačinov dosega lepe uspehe na slovenskih in tujih parketih. Tudi v pretekli sezoni so postojnski košarkarji pobrali kar nekaj kolajin in se uvrstili na širše sezname slovenskih košarkarskih reprezentanc.

V kategoriji mlajših pionirjev so osnovnošolci **Miroslava Vilharja** zabeležili velik uspeh in osvojili četrto mesto v državnem šolskem tekmovanju. Za ekipo so nastopali: **Črt Luka Širca, Jan Lenarčič, Blaž Hreščak, Luka Nagode, Urban Vodopivec, Žan Morel, Žan Grželj, Domen Šantelj, Luka Čelan Milošević, Jaša Poženel Vilhar, Leon Jereb** in **Nik Defrančeski**; slednji je bil uvrščen tudi v najboljšo peterko celotnega šolskega tekmovanja. Na širši seznam reprezentance do 18 let v košarki 3 x 3 se je po dobri sezoni uvrstila 16-letna **Maja Milić**. Na priprave za žensko reprezentanco do 16 let je bila poklicana **Maja Draganić**, prav tako kot **Lana Šantelj**, ki je v tej sezoni s svojim novim klubom Cinkarna Celje osvojila kar štiri medalje. »Njena« ekipa je osvojila naslov državnih prvakinj v prvenstvu za članice in naslov prvaka v ženskem pokalu. Lana si je z mladinsko in kadetsko ekipo v državnem prvenstvu priigrala srebrno medaljo. Prav tako je srebrno medaljo osvojil tudi njen brat **Leon Šantelj**, in sicer v državnem prvenstvu v dresu Rogaške Slatine. V tem tekmovanju se je večkrat pomeril proti ekipi KK Krka, za katero je nastopala tudi v mednarodni ligi ABA, iz katere pa je v letošnji sezoni na žalost izpadla. Po zaključku sezone je bil Matic vpoklican na priprave slovenske članske reprezentance. Tja je odšel tudi **Aleksej Nikolić**, ki igra za nemški Bamberg in je z njim osvojil nemško državno prvenstvo. Aleksej je letos dobil kar nekaj priložnosti v najmočnejšem evropskem

tekmovanju Evroligi in jih dobro izkoristil. Na prvotnem širšem seznamu slovenske košarkarske reprezentance je bil tudi Aleksejev brat **Mitja Nikolić**, ki pa se je po rojstvu hčerke odločil, da letošnje priprave izpusti in se posveti družini ter dokončni rehabilitaciji po poškodbi. V Postojni imamo tudi prvega mednarodnega košarkarskega sodnika.

Milan Španić

Milan Španić je z odliko opravil vse teste, sodeloval na različnih mednarodnih sodniških kampih ter si pridobil FIBA licenco, s katero bo poleg slovenske lige sodil tudi mednarodne tekme. FIBA licenco ima v Sloveniji le deset sodnikov.

Vsem iskreno čestitamo in jim v nadaljnji karieri želimo še veliko uspehov.

Besedilo in fotografiji: Boštjan Blaško.

KEGLJANJE

V juliju se je končal redni prestopni rok v slovenskem kegljanju. V KK Proteus Postojna, ki tako z žensko kot moško ekipo že vrsto let nastopa v naši najkvalitetnejši ligi, je bilo nekaj sprememb.

Aleksander Hor in eden najstarejših notranjskih igralcev **Julij Puntar** bosta odslej nastopala za Brest Cerknico, **Tina Kresevič** se iz Postojne spet seli v KK Pivka, od koder v ma-

tični klub KK Proteus ponovno prihaja izkušeni **Vojko Lapanja**. Najboljši postojnski igravec vseh časov, nekdanji reprezentant in nosilec odličij z največjih tekmovanj **Darko Bizjak**, ki je v minuli sezoni igral za KK Pivko, pa se seli v KK Gorico.

Mladi postojnski kegljači so uspešno nastopili na zadnjem državnem prvenstvu v sezoni 2016/17 za deklice in dečke – dvojice, ki je potekalo v Cerknici.

V 2. kategoriji sta se z naslovom prvaka okitila **Maj Klinc – Enej Begović**, drugo mesto sta v 3. kategoriji zasedla **Matevž Vilhar – Anže Cej**, tretje mesto v 1. kategoriji **Maj Odar – Miha Vilhar**, v 4. kategoriji pa sta bila z enim nastopom **Enej Požar – Tine Vidmar** enajsta.

NOGOMET

Nogometni klub Postojna je v sezoni 2016/17 nastopal v 3. SNL - zahodna skupina, v kateri je po veliko boljšem spomladanskem delu na koncu vseeno zasedel zadnje mesto in tako po letu dni izpadel iz tretje ligaške konkurence. V novi sezoni, ki se prične septembra, bo spet igral v Enotni primorski nogometni ligi. Ta naj bi po novem štela kar deset ekip.

Postojni bodo delali družčino še: Plama Podgrad, Košana, Cerknica, Rakek, Korte Avtoplus, Komen, Renče ter novi zasedbi – kopska in ankaranska. Sicer pa so tudi po koncu sezone v postojnskem klubu po besedah enega »motorjev« kluba **Mladena Vukadinovića** zelo aktivni. V Kazarjih so uspeli povsem obnoviti (o. p.: zaradi poškodb po znanem žledu) malo nogometno igrišče z umetno travo, v jeseni pričakujejo odprtje novega nogometnega igrišča pri vojašnici Barona Andreja Čehovina, trenutno pa potekajo usklajevanja in dogovori o nogometni akademiji. V projektu, ki ga podpira tudi osrednja nogometna zveza, naj bi tesno sodelovali z NK Rakek in NK Cerknica, predvsem pri vseh selekcijah do mladincev tako z igralskim kot s trenerskim kadrom.

Brane Fatur

BALINANJE

Drugega julija je bilo v Ljubljani državno prvenstvo v natančnemu zbijanju za najmlajši kategoriji.

V kategoriji U18 je nastopilo osem tekmovalcev, lep uspeh sta dosegla **Nik Švara** – 2. mesto in **Erik Čeh** – ta je s 4. mestom dopolnil uspešne nastope v tej kategoriji. Tudi v kate-

goriji U14, v kateri je nastopilo kar dvajset tekmovalk in tekmovalcev, so mladi balinarji Postojnske jame dosegli lepe rezultate. **Črt Gombač** je osvojil 2. mesto, **Jani Jarič** pa 3.

Pavel Švara

STRELSTVO

Strelsko društvo Postojna je 9. julija izvedlo 3. krog regijske lige v streljanju z malokalibrsko puško in pištolo. Na tekmovanju je nastopilo 80 strelcev. Najbolj uspešni so bili postojnski.

V streljanju s serijsko malokalibrsko puško je **Marjan Istenič** osvojil 3. mesto, **Vladimir Bezek** 4., **Karel Baranja** pa 5. Med ekipami je zmagala Postojna s 508 krogi. Posebej velja omeniti še odlične nastope članic – **Žive Muhič**, ki je bila 7., in **Ajde Kerlatec** z osvojenim 11. mestom med 30 nastopajočimi. Med starejšimi dečki je bil **Nace Bola Ujčič** 2., prav tako se je na 2. mesto med starejšimi deklicami uvrstila Lena Bola Ujčič. Med ekipami je zmagala Postojna s 424 krogi.

V streljanju z malokalibrsko pištolo je 1. mesto osvojila Denis Bola Ujčič s 190 krogi, 2. mesto je pripadlo **Mihi Japlju** s 189 krogi, 10. mesto pa Kristijanu Kontreću s 178 krogi. Med ekipami je zmagala Postojna 1 s 557 krogi.

Po tretjem kolu vodi tako v streljanju s puško kot s pištolo ekipa Postojne.

Marjan Hebar

RELI

4. Rally Železniki 2017 je sklenil prvo polovico letošnje tekmovalne sezone v slovenskem državnem prvenstvu. **Grega Premrl** in **Vili Ošljaj** sta si po nesreči na hrvaškem reliju **Ina Delta** tokrat kot cilj zastavila, da zanesljivo pripeljeta v cilj. Kljub temu dober rezultat ni izostal.

Posadka Unikatoy Racinga je s konstantnimi predstavami vnesla v tabelo točkovanja državnega prvenstva lepo bero novih točk. Končni izplen je sedmo mesto v generalni razvrstitvi relija, peto v generalni razvrstitvi slovenskega državnega prvenstva in drugo v diviziji 2. V razvrstitvi divizije 2 Premrl in Ošljaj ostajata krepko vodilna v točkovanju voznikov in sovoznikov.

V slovenskem državnem prvenstvu sledi sedaj premor do začetka septembra, ko bo na vrsti reli Nova Gorica.

»Štirimostovje« na Prestranku

Reka Pivka ni le kraška reka ponikalnica, ki teče (velikokrat tudi ne) po Pivški kotlini. Tako je skrivnostna in samosvoja, da ji natančnega izvira niti ne moremo povsem določiti. Ponekod je njena struga komaj opazna, drugod pa je globoka in široka, večkrat v letu se tudi razliva po obsežni površini, da njenega toka ne moremo opaziti, ustvarja jezera ... in nenadoma izgine pod zemljo, kjer še vedno ustvarja eno izmed najlepših jam v svetovnem podzemnem svetu.

Toda reka Pivka ima še veliko posebnosti. Če jih hočemo (vsaj nekatere) spoznati, moramo prehoditi njeno pot in njeno neposredno okolico v vseh letnih časih. Spoznali bomo zanimiva vedenja o naravi in njenem življenju kot tudi o življenju ljudi ob njej ter ugotovili, da je reka Pivka, katere pot je od izvira v Pivščah pri Zagorju do izginotja v podzemlje pri Postojnski jami sicer dokaj kratka, dolga samo 27 km, a polna še drugih presenečenj. Med njimi so prav gotovo kamniti in leseni mostovi, mostički, brvi ... in že bežen pogled na zemljevid nam predoči, da je od njenega izvira do izliva

okoli dvajset mostov, če ostalih manj pomembnih prehodov preko nje niti ne omenjamo.

Največje presenečanje pa nas čaka ob magistralni cesti pri Prestranku, kjer ima reka Pivka kar »štirimostovje« na manj kot 200 metrov kratki razdalji, kar je verjetno zelo redek gradbeni dosežek ne samo v Sloveniji, ampak tudi v tujini – najprej most magistralne ceste Postojna–Pivka, samo nekaj deset metrov naprej most, ki pelje proti Žejam in po stari cesti proti Matenji vasi, železniški most in še malce naprej most, ki pelje po vojaški cesti proti Postojni in proti Žejam.

Neštetokrat se peljemo po mostovih, ob njih in pod njimi, toda le redkokdaj pomislimo, da so tudi oni ena izmed posebnosti naše reke Pivke. Pa si jih pogledjmo z višine.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Petemel.

nostalgija

V vročih dneh ...

Navada, da se v poletnih mesecih odpravimo na krajši ali daljši oddih na morje, k jezeru ali reki, kjer se predajamo vodnim užitek, soncu ali senci, počitku ali druženju, se nam danes zdi nekako samoumevna. Vendar ni bilo vedno tako. Ne le kopanje v času poletnih vročin, že dejstvo, da je posameznik zaradi oddiha zapustil domači kraj, je pridobitev, ki jo je prineslo 19. stoletje, oziroma takrat porajajoči se turizem eden ključnih fenomenov modernega časa. Če so prihod gostov predvsem v klimatska letovišča

sprva motivirali v glavnem zdravstveni razlogi, pa ni preteklo veliko časa, ko je zelo popularno postalo tudi kopanje – kot eden od načinov zdravljenja, a tudi kot oblika zabave in rekreacije. Turistična potovanja so bila na začetku seveda dostopnejša le pripadnikom visokih družbenih slojev oziroma premožnejšim posameznikom. V 20. stoletju, ko se je postopoma uveljavila pravica do počitka od dela, se zlagoma višal standard in je razvoj prometne infrastrukture omogočil potovanja tudi ostalim, pa so postala potovanja v smislu turizma dostopnejša tudi ostalim družbenim slojem.

Postojno so v omenjenem obdobju obiskovali turisti predvsem zaradi njene jame, a tudi zaradi čistega zraka, »hladnih juter in noči ter lahne sapice čez dan«, kot so vabili tiskani turistični vodniki. Veljala je za nekakšne »zračne toplice«. Verjetno predvsem domačini pa so se v vročih poletnih dneh radi ohladili tudi v reki Pivki. Morda je prav njihovo navdušenje spodbudilo Postojnčana Ivana Klemenca, da je leta 1931 na občino vložil prošnjo za ureditev javnega kopališča. V ta namen je ob rečnem bregu postavil kabine, za neplavalce pa ogradil celo manjši bazen. **Delček poletnega utripa na Pivki prikazuje razglednica, ki so jo leta 1940 natisnili v milanskem podjetju Segale & Radaelli.**

Danes Pivka še vedno teče, čeprav precej osamljena in zapuščena, žal tudi zanemarjena. Potrpežljivo čaka, da jo spet odkrijemo in vključimo v utrip mesta in njegovih ljudi. Kar nekaj dejavnosti bi ji lahko vrnilo »življenje«. Če ne drugega, ponuja nekaj možnosti za preživljanje prostega časa in rekreacijo, za počitek ali preprosto le uživanje v sprehodih ob njenih okljukih.

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: zbirka Notranjskega muzeja Postojna.